

יחדיו

ארגון נוער

ירחון פעילות חודשי

ארגון הנוער 'יחדיו'

נושא החודש:

עבדו את ה' בשמחה

עבדו את ה'
בשמחה

עבדו את ה'
בשמחה

עבדו את ה'
בשמחה

חוברת הדרכה

אדר ב' - ניסן תשפ"ב | מותאם לגילאי יסודי

**ירחון פעילות
חודש אדר ב' - ניסן תשפ"ב**

נושא החודש:

**עבדו את ה'
בשמחה**

מותאם לגילאי יסודי

משרד ראשי: רחוב גבעת שאול 27, גבעת שאול, ירושלים
טלפון: 077-40-50-813 פקס: 153-524-236-122
דוא"ל: office.yachdav@gmail.com

מזכ"ל התנועה: אילן קוסמן
סמזכ"ל התנועה: ישראל שילה
ניהול תוכן: מקסים עובדיה
כותב תוכן: ראובן מילצקי r0583274742@gmail.com
עריכה: מרדכי רוזנברג

גרפיקה: שלומית כהן - סטודיו דינמי
dinami20.studio@gmail.com

© כל הזכויות שמורות לארגון הנוער 'יחדיו'

הממונה על תחום המוגנות ביחיד: הרב מוטי זולברג יועץ חינוכי.
יתן לפנות ישירות להתייעצות או דיווח בכל עניין לטלפון 054-5773002 או למייל: mottizol@gmail.com

ירחון פעילות 'יחדין' חודש אדר-ב' - ניסן תשפ"ב | נושא: עבדו את ה' בשמחה

רקע לנושא:

העולם מציב לפני כל ילד פיתויים רבים, בניסיון להוציא ילדים מהמסגרות האיכותיות, ולמשוך אותם אל ההבל והריק. מחוץ לבית המדרש, אורבות סכנות רוחניות של ממש, קורצות לחניכים שלנו ומזמינות אותם לבוא וליהנות, לעשות חיים ולבלות.

המלחמה להיות בן תורה אמיתית, היא מלחמה קשה! כדי לגלות את האור הנפלא הגנוז בתורה, צריך להיאבק בהבל, לזכור כל העת מה העיקר ומה הטפל, ולא להניח ליצר הרע לחדור לתוכנו.

הכלי הנפלא ביותר במלחמה הזו, הוא כלי השמחה! מי שמלא שמחה וסיפוק בעבודת ה', ומאשר בחיי התורה שלו, יצליח לצאת בקומה זקופה ממלחמת היצר, ולבסס את חייו המאושרים על אדני התורה והעבודה.

מטרות הנושא:

- לחבר את חיי התורה והמצוות לשמחה והנאה.
- להבין כי ההשקעה בשמחה חשובה, כדי להתקדם ולממש מטרות בחיים!

נושא החודש:

עבדו את ה' בשמחה.

נלמד להכיר באמת את השמחה, ולהבין איך מגיעים לשמחה אמיתית מכל הלב. ניווכח כי רק משמעות אמיתית בחיים נותנת שמחה שלימה, על ידי הצבת יעדים אל המטרה הגדולה בחיים, ומאמץ לכבוש עוד ועוד יעדים בחיים.

נלמד על המצוה להיות שמח בעבודת ה', נבקש להבין במה אנו יכולים לשמוח כל העת.

ניתן 3 נוסחאות קסם ליצירת שמחה. ולא נשכח את העיקר: השמחה והסיפוק בלימוד התורה הקדושה ובחיי עבודת ה'. מעגל השנה:

פורים: נעמיק להבדיל בין שמחה אמיתית ופנימית, לבין הוללות וליצנות.

פסח: נצליח להפוך את מטלות הניקיונות לקראת פסח, למוקד של שמחה! נבין מהי שמחת יום טוב, ומהי שמחת החירות בפסח. נלמד גם על מהות חג הפסח - 'חג העצמאות היהודי'.

נשגן ונזכור את שלושת המטרות שלנו:

לחוות חיי תורה מתוך שמחה ואושר, לקחת אחריות על עצמינו, ועל העתיד שלנו, לשאוף להצליח ולנצל את הפוטנציאל שלנו.

ישר כח לרכז היקר הרב אבי קרדש הי"ו, הדברים בחוברת זו ערוכים בין השאר מתוך הקונטרס הנפלא שכתב: 'מעלות השמחה'.

תיאטרון 'יהדיו'

ביום הפעילות החודשי, כל הסניפים בארץ מבצעים פעילות באותו נושא, כאשר כל סניף בוחר לעצמו את אופי הפעילות.

החודש תתקיים פעילות שמחה במיוחד

תחרות הצגה מצולמת

מהלך הפעילות

- 1 כבר בתחילת החודש נציג את התחרות, כך שלחניכים יהיה זמן לתכנן ביניהם מה ואיך להציג.
- 2 על החניכים להכין הצגה על כל נושא שיבחרו, ובתנאי שיקבל את אישור המדריך [כאן אנו המדריכים נוכל לשים לב לשאיפות והחלומות של החניכים היקרים].
- 3 כל הסניף רוצה להציג יחד? בסדר גמור. רוצים להתחלק לזוגות, כל זוג יערוך הצגה אחרת? גם טוב. אפשר לקיים הצגת פנטומימה, או הצגה עם תפאורה ומוזיקה וכו'.
- 4 ניתן להתחלק לקבוצות, זוגות, או כל חלוקה אחרת שהחניכים ירצו. אבל, אין להציג עד שכל החניכים מסודרים בקבוצות או צוותים. מי שלא רוצה / לא יודע להציג, יוכל להשתלב כיועץ, עוזר, או כותב תסריט.
- 5 עירכו תחרות כיתתית של מי ההצגה הטובה ביותר, וההצגה המנצחת תישלח אל הנהלת יהדיו לתחרות כלל-ארצית.
- 6 יש לשלוח רק סרטוני וידיאו, באורך של לא יותר מ-4 דקות.

פרטי התחרות

את הסרטונים יש לשלוח ע"י הרכז לכתובת המייל:
maxim@shlavim.org.il

עד ליום ראשון כ"ד אדר ב'.

הסרטונים ייבדקו ע"י צוות שופטים, שלוש המקומות הראשונים, יזכו בפרסים יקרי ערך.

הנקודות שייבחנו ע"י צוות השופטים: השקעה, יופי, עבודת צוות.

בהצלחה רבה!

וחודש שמחה!

מחכים כבר לראות את ההצגות שלכם!

תוכן עניינים

- יום פעילות חודשי | תיאטרון 'יהדיו' 2
- מערך 1 | סוד השמחה 5
- מערך 2 | מצווה גדולה להיות בשמחה 15
- מערך 3 | שמחה של מצווה 21
- מערך 4 | איך משיגים שמחה? 29
- מערך 5 | פטנט: "אחר המעשים נמשכים הלבבות" 41
- מערך 6 | לימוד תורה בשמחה - כל אחד יכול! 55
- מערך חגיגי 1 | פורים: בין שמחה להוללות 69
- מערך חגיגי 2 | ערב פסח: שמחת הנקינות! 75
- מערך חגיגי 3 | פסח: שמחת יום טוב. 91
- מערך חגיגי 4 | ליל הסדר: חג העצמאות היהודי! 97

מעורר

1

סוף השמחה

כיבוש יעדים בדרך אל המטרה

ימי הפורים נקראים 'ימי משתה ושמחה' (אסתר ט, כב), ושמחה זו מתחילה כבר מראשיתו של חודש אדר, כפי שאמרו חכמים: 'משנכנס אדר - מרבים בשמחה' (תענית כט, א).

משום כך, הימים שלפני פורים הם הזדמנות לעסוק בעניין השמחה וחשיבותה.

האם יש מתכון להגיע לשמחה? הרי שמחה היא רגש, ואי אפשר להחליט מהרגע להרגע "אני שמח". רגש השמחה לא מופעל בלחיצת כפתור...

אז מה בכל זאת?

היום נגלה את הסוד הגדול של האושר! הנה זה בא!

הכריזו כבר אתה בתחילת החודש על התחרות ה"יום הפעילות החודשי".

שאלות לדיון

- האם ניתן לסכם במילה אחת את מה שכל בני האדם מחפשים כל חייהם עלי אדמות, כדי להגיע לשמחה ולאשר?
- האם יש דרך מעשית כלשהיא, להגביר את האושר והשמחה?

תשובה

בתוככי מחנה הריכוז אושוויץ, בין מאות אסירים העמלים מבוקר ועד ליל להניח ברזלים לפסי רכבת, שהה אסיר בשם 'ויקטור פרנקל'. עד לפני המלחמה היה רופא בכיר בווינה, אבל עכשיו נשלח אל המחנה כמו כל אחיו היהודים, לסבול במקרה הטוב, או להיהרג במקרה הפחות טוב.

אבל ויקטור לא נתן לנאצים לדכא את רוחו. גם בתוככי המחנה, תר כל הזמן סביבו, חקר את חבריו ואת עצמו, וניסה להבין מה עובר עליהם בתוך הנפש פנימה.

ויקטור חיפש כל הזמן להבין: מי מחזיק מעמד טוב יותר במצב הקשה הזה? מה יכול לגרום אושר לאדם גם כשהכל מסביב נורא כל כך?

ויקטור פרנקל גילה מה שגילה, ולימים כתב זאת בספר, שנמכר במיליוני עותקים בכל רחבי העולם. ויקטור קרא לספר:

"האדם מחפש משמעות".

שם במחנה המוות גילה פרנקל, שאסיר שממתין בציפייה דרוכה למשהו גדול, משהו שיותר גדול מהצרות שנמצאות כאן בתוך המחנה, יכול לשרוד. מי שממתין לפגוש את משפחתו, או בוחר לסייע ולהציל אסירים חולים, מי שנושא תפילה ומצפה לעלות לארץ הקודש, מצליח לשרוד. אבל מי שרק מרוכז בבעיות האופפות אותו, ואין לו להיכן לשאת את עיניו בתקוה, פשוט מתמוטט ומת...

ויקטור שינה את פני עולם הפסיכולוגיה, והוכיח שכדי להגיע לאושר ולשמחה, אדם צריך יעדים גדולים בחיים, ופעולות שמקדמות אותו בדרך אל היעד.

יש אנשים אומללים בעולם, שלא זכו לאמונה, והם צריכים ליצור לעצמם יעדים כדי שיהיה להם למה לשאוף... אבל אנחנו זכינו לחיי תורה, יש לנו שאיפות ברורות - להיות צדיקים, לגדול בתורה! נציב לעצמינו יעדים ברי השגה, ונתקדם אליהם. המאמץ בדרך אל היעד, יתן לנו אושר וסיפוק!

דוגמה: מי שמציב לעצמו יעד לדעת מסכת שלמה בעל פה. בכל פעם שיידע עוד משנה, עוד דף גמרא, הוא ירגיש אושר ושמחה הממלאים את ליבו. גם אם בדרך לתלמוד תורה האוטובוס נתקע בפקקים, גם אם המשחק החדש נשבר, הנפש שלו מלאה סיפוק מהיעדים שהציב לעצמו בחיים, מהמשמעות שממלאת אותו מבפנים.

אפשר להציב יעדים עצמיים בבין אדם לחבירו, בכיבוד הורים, בלימודים ובכל דבר חשוב ובעל משמעות. זה אושר ושמחת החיים!

במילון של 'יחדי' קוראים לזה: 'שואפים להצליח'!...

כל חניך יחדד לעצמו את היעדים שלו בחיים, יגדיר לעצמו שוב ושוב מה המטרות שלו, וכך יתמלא שמחה וסיפוק עם כל התקדמות.

ראוי להביא כאן את דבריו הנפלאים והנוקבים של רבי צדוק הכהן (צדקת הצדיק, רמ"ח): "עיקר האדם הוא החשק שבלב, שבו הוא יתרונו על המלאכים, והוא הנקרא 'יצר' - יצר טוב ויצר רע. כאשר הוא מגביר חשקו לטוב - הרי זה טוב... ואמרו חז"ל כל הגדול - יצרו גדול, כי גדלות אחד על חברו הוא רק כפי גודל החשק שלו לטוב!".

חשד | תחרות הצבי והצב - אי ניצח?

מסופר על שתי חיות ביער, הדומות בשמן אך שונות כל כך כל באופיין: הצבי המהיר והצב האיטי. יום אחד הם יצאו יחד לחפש מקום לשהות בו, מקום טוב יותר מהיער המוכר להן, מקום מגורים חדש ומעניין...

הצב, התאמץ לילה שלם לעלות לראש הפסגה, ומשם הביט לכל הצדדים, עד שהחליט כי עליו ללכת לכיוון צפון מזרח, כי נראה ששם קצה היער ומתחילים להיראות בתים.

- כיבוד הורים בכל מצב [להתחיל לפחות יום אחד בשבוע בו אכבד ואסייע להוריי באופן מושלם].
- להחליט שאני רוצה להתקבל לשיבה טובה, ולעמול בשביל להיות ראוי לכך;
למישהו יש עוד רעיונות? קדימה, תהיו יצירתיים!

מקבץ סיפורים | גדולי ישראל מגלים את הסוד: לפאולו למטרה

מתוך ספר 'פניני פרשת השבוע'

סיפור 1 | סיפורו הסודי של הרב הנודע

את הסיפור הבא סיפר הרבי מנדבורנה זי"ע, שהכיר את בעל המעשה ועקב מקרוב אחרי השתלשלות הסיפור.

יהודי מסויים, משמש כיום כרב דגול ומרביץ תורה נערץ. הוא תלמיד חכם בקנה מידה גדול, ורבים נעזרים בו בהבנת תוספות מוקשה או בפתרון שאלות הלכתיות מורכבות. אך הקהל השותה בצמא מדברי תורתו, אינו יכול להעלות בדעתו כי לא כך היה האיש מקדמת דנא...

עד גיל ארבעים, היה יהודי זה עמל כפיים בעבודתו שעות רבות, ולמעשה במשך היום כולו. בקושי החזיק בקביעות עתים לתורה, כל ראשו ומעיניו נתונים היו בפרנסת משפחתו.

בגיל ארבעים, כשחש מיצוי עצמי מהעבודה והייתה לו יכולת כספית לנוח מעט, החליט לפוש מעולם המעשה ולעבור לעסוק בתורה בהתמדה. לא קלה הייתה דרכו במעלה הדרך. הוא חש כרבי עקיבא בשעתו, כשבגיל ארבעים נקלע לראשונה לבית מדרש הומה, בו עסקו צורבים צעירים ממנו בסוגיות התורה בהבנה מקיפה ובידע רב. אמנם הוא ידע לקרוא היטב וגם להבין מעט, אך משפתח את הגמרא וביקש לשקוד על הבנתה - גילה כי נראה ששעריה נותרו סגורים וחתומים בפניו...

הוא קרא את השורות בזו אחר זו, ניסה להיעזר במפרשים, אך העלה חרס בידיו. כל מאמציו עלו בתוהו, הרצון העמוק לשבת וללמוד בהתמדה התנפץ אל סלעי המציאות הקשה, בה הוא מנסה ללמוד שוב ושוב אך אינו מבין דבר

ואילו הצבי, החליט להתחיל להסתובב ולטייל מפה לשם, עד שימצא מקום ישוב.

הביט הצבי בצב המזיע במאמץ להתקדם לכיוון המסויים שקבע לעצמו, והרהר בלעג: הרי אני מהיר יותר מהצב, ובוודאי אגיע לפניו למקום ישוב!

כמה לא מפתיע - כעבור כמה שבועות כבר היה הצב אורח קבע, בבית מגורים של משפחה אחת בעומק העיר. ואילו הצבי - עד עכשיו הוא עדיין משוטט ביער, הולך כה וכה וחוזר חלילה, מחפש את עצמו...

כי הצבי, עם הכלים המצויינים שניטעו בו - אלו הרגליים הקלות והמהירות הנחפזת, לא השכיל להציב לעצמו יעד ברור.

היעד היה מעומעם, קלוש, נתון לכל שינוי. אין פלא כי לא הגיע אליו... לעומתו, הצב, אף שלא היו לו אותם כלים והוא נדרש להליכה ממושכת במשך שעות ארוכות מדי יום, היעד שלו היה ברור, המקום אליו הוא שואף היה נהיה. מה הפלא כי הצליח להגיע, ולהקדים בהרבה את הצבי?

הנמשל

אדם יכול להיות ברוך כישרונות ורב מעלות, אך כל עוד לא הציב לעצמו מטרה ברורה ויעד קבוע - איך יגיע למקום אותו מעולם לא הגדיר? איך יצליח לצמוח, לגדול, להתפתח, כאשר מעולם לא סימן מטרה? לעומתו, יכול להיות אדם בעל כשרון בינוני, איש פשוט ונטול תהילה, אך כיוון שקבע לעצמו מטרה ברורה ויעד בחיים - בוא יבוא ברנה לפסגת שאיפותיו בהצלחה!

כי כשהיעד ברור, השאיפה עומדת מול העיניים - הרבה יותר קל ופשוט, וגם הרבה יותר הגיוני, שהצלחה בוא תבוא!

אז בואו נצא לדרך, עם יעדים למטרה בעלת משמעות. רוצים רעיונות?

- מהיום אני לומד חברותא קבועה עם מישהו שזקוק לי, ואני מסוגל לסייע לו ולקדם אותו. זהו סיפוק אדיר!
- אני רוצה לגמור את המסכת עוד השנה!

סיפור 2 | סוד ההצלחה שהתגלה

היה זה בשנת תשכ"ה, בעת שמרן הגאון רבי יוסף שלום אלישיב זצ"ל כבר נודע כגדול בתורה בקנה מידה עולמי, כדיין ופוסק וכדמות מופת. עם תלמידי החכמים הדבקים בו ומתאבקים בעפר רגליו, נמנה רבי שמואל טויסיג זצ"ל, שלא פעם היה בא לביתו לשמוע עצה ותושיה, דברי תורה וחיידושים מאירי עיניים.

זמן קצר אחר נישואיו של רבי שמואל, החליט להיכנס לרב אלישיב ולשאול את השאלה המרכזית ביותר בחיים. הוא פנה לענק התורה, וביקש עצה לגדול בתורה...

הרב אלישיב התכופף לאוזנו של הרב טויסיג ולחש כממתיק סוד: "רוצה עצה לגדול בתורה?"

הרב טויסיג האזין בקשב. גדול הדור מגלה את סוד הצמיחה בתורה, ומי לא יבלע כל מילה בהשתוקקות...

אמר הרב: "כדי להצליח לגדול בתורה ולעסוק בה בהתמדה, עליך לחשוב כאילו נבחרת להיות רב בקהילה מכובדת, וכיוון שאינך כשיר עדיין - קיבלת שנתיים להתכונן לתפקיד החשוב. איך תנצל את השנתיים האלה?", שאל בחיוך...

הרב אלישיב לא המשיך, כי כל מילה נוספת מיותרת. כשהשאיפה ברורה, כשהרצון מקבל פנים, ציור ותמונה מוחשית - ההתמדה בתורה כבר נראית אחרת לגמרי. כי גם יהודי שלומד - לימודו מקבל פנים איכותיות ורציניות הרבה יותר אם יש לו יעד מוגדר, אם הוא שואף להגיע לפסגה...

ואכן, רבי שמואל קיבל את העצה והחל לעסוק בתורה בהתמדה עצומה, נאמן לשאיפה הכמוסה שגילה הרב אלישיב... וב"ה צמח וגדל בתורה...

סיפור 3 | התמונה האחרונה...

הגאון רבי מרדכי גיפטר זצ"ל, ראש ישיבת טלז, נודע כאחד ממנהיגי יהדות אמריקה ומגדולי הדור וענקי הרוח שפעלו בה. הא לא היה בן לרב נודע או ראש ישיבה מפורסם, ואת עלייתו הרוחנית וצמיחתו לאחד מגאוני הדור - עשה כמעט בכוחות עצמו.

וחצי דבה. הוא ניסה שוב, ביקש להיעזר גם בלומדים אחרים, שפך דמעות כמים בתפילה לבורא עולם שיאיר את עיניו בתורתו, אך עם הזמן כמעט והחליט להרים ידיים.

אחרי תקופה של התלבטות ארוכה, החליט לתת לעצמו הזדמנות אחרונה. אם הפעם לא יצליח, הוא עוזב את בית המדרש. אך את ההזדמנות הזו, כך קבע, הוא הולך לעשות בכלי בו טרם השתמש מעולם...

הוא ישב עם עצמו שעה ארוכה, ובנה לעצמו תוכנית עבודה, רשימת יעדים נוקבת ובלתי מתפשרת: 'אני הולך ללמוד מסכת פלונית בזמן הקרוב, ומיד כשאסיים - אני מסתער גם על מסכת פלונית. בהמשך אני מסיים סדרי נשים נזיקין, ואחר כך עובר ללימוד ההלכה בעמקות'...

למחרת היום שב היהודי לבית המדרש, כשטבלה מסודרת במוחו, ויעד שאפתני מוצב למולו. 'בעוד תקופה אני יודע ש"ס, ויהי מה!', היה ברור לו מעל לכל ספק. זו כבר עובדה בעיניו, צריך רק לפעול למימושה... הרבי מנדבורנה, שהיה מודע להתלבטותיו של האיש, לא הפסיק לעקוב אחריו מרחוק, מבקש ומתעניין לדעת מה עלה בגורלו ומה מעשיו. היה חשוב לו לדעת אם הכלי החדש מוכיח את עצמו.

והוא הוכיח, ועוד איך...

בחלוף השנים, הפך אותו יהודי לתלמיד חכם מופלג, בקי בכל חדרי התורה. איש לא ידע כיצד הגיע למעלה זו, איש גם לא זוכר באיזה גיל מאוחר התחיל. מה שברור, שהקביעה החדה על היעד הרצוי, השאיפה העוצמתית שקבעה את המטרה, היא ששינתה את התמונה לחלוטין!

כשסיפר הרבי את הסיפור, הוסיף: "ראו נא, אדם עשיר מסוגל לקחת על עצמו סיכונים גדולים ומורכבים, שכוללים לפעמים את הסיכון לאבד את כל הונו. סובביו לא מפסיקים להרהר: 'איך הוא מסוגל?! איך הוא יכול לקחת על עצמו סיכון כה גדול?! אני לא הייתי נרדם בלילה כשרובץ עליי עולו של סיכון בסדר גודל כזה...' ומה התשובה לכך?" הוסיף הרבי בחיוך רחב, "כי אותו עשיר סימן לעצמו יעד, קבע את המטרה. מבחינתו, כבר ברור שהוא הולך על הצעד הזה, כי ברור שהוא הולך להצליח בו ויהי מה! עתה, כל הסיכונים והטיעונים מאבדים מערכם, בשעה שכבר נקבע היעד במסמרות!"

כל שצריך לעשות הוא לשאוף, לקבוע את היעד, להגדיר את המטרה.

משחק | פים-פם-פום

כך נודע לימים אודותי:

כשהיה ילד, נהג כמנהגם של ילדים, והיה אוסף תמונות של גדולי ישראל, אותן סידר יפה-יפה באלבום תמונות מרהיב עין. האלבום סודר שוב ושוב, תמונות יצאו ונכנסו, שינו את מקומן כמעט מדי יום. רק בסוף האלבום היה מקום לתמונה אחת, בה לא השתנה דבר...

בעמוד האחרון, במקום של התמונה האחרונה, לא הכניס הילד אף תמונה. בכתב גדול וילדותי כתב לעצמו על פיתקה קטנה: 'מוטל'ה מוטל'ה, אם תלמד טוב בהתמדה, התמונה שלך תהיה כאן!', ואת הפיתקה הזו טמן במקום התמונה האחרונה...

זהו כוחו של יעד, גם אם הוא נקבע בגיל צעיר ובשיקולים ילדותיים, אך גם כי יזקין האדם לא יסור מיעדו. ברבות השנים כבר לא עניין את הרב גיפטר מה מופיע באלבומי התמונות, אך הוא זכה גם זכה להפוך לגדול בישראל וראש ישיבה נערץ, כי זהו היעד שהציב לעצמו, כילד צעיר מול אלבום התמונות!

ברבות השנים, התנוססה תמונתו ברבבות אלבומים בארצות הברית ומחוצה לה, כמנהיג היהדות החרדית בארצות הברית, שדבריו הואזנו בקשב בכל רחבי תבל. זו הייתה שאיפתו כילד צעיר וחינני, אך היא-היא שהובילה אותו אל הפסגה!

פתיחה:

הפעלה משעשעת ברוח חודש אדר, שתמחיש לנו מה כל אחד שווה, ותיתן לנו משמעות גדולה לחיים...

הסבר כללי:

שלושה נציגים עונדים כתר עם שם מוזה, עליהם לגלות מה רשום עליהם, באמצעות ההגדרות שהחניכים מתאימים להם.

חומרים נדרשים:

- שלושה כתרים שיתאימו לכל ראשי החניכים, על כתר אחד רושמים 'פים' על השני 'פם' ועל השלישי 'פום'.
- רשימת הגדרות להקראה - בנספח.

הסבר מפורט בשלבים:

1. בכל סיבוב נבחר 3 חניכים אקראיים, אפשר לפי א' ב'.
2. הנציגים עוצמים עיניים ולובשים את הכתרים מבלי שיראו מה רשום עליהם.
3. המדריך מקריא הגדרה מרשימת ההגדרות.
4. החניכים מתייעצים ביניהם בלחש, למי ההגדרה מתאימה ביותר.
5. ההחלטה מתקבלת על ידי רוב החניכים, הם מודיעים למדריך האם ההגדרה מתאימה ביותר למי שלובש 'פים', או 'פם', או 'פום'. המדריך רושם.
6. המדריך מקריא הגדרה נוספת. ושוב מתאימים אותה לאחד מלובשי הכובעים.
7. אחרי 6 הגדרות, המדריך מגיש את רשימת ההגדרות לחניכים שלבשו את הכתרים. עליהם 'למצוא את עצמם' לפי ההגדרות שהותאמו לכל אחד, ולנחש מי זה מי.
8. למשל: חניך מוזה ש'פים' קיבל את ההגדרה "מלא רצון טוב לעזור לחברים" וגם את ההגדרה "אוהב לצחוק מבדיחות שנונות", ומוזה: אני מנחש שאני זה "פים"!
9. מחליפים נציגים וממשיכים עד לסיום קריאת ההגדרות, או עד שמרגישים מיצוי [אפשר לחזור על ההגדרות אם רואים בכך צורך].

נספח | הגדרות

1. אוהב לצחוק מבדיחות שנונות
2. בעל ידי זהב.
3. מגיע מהראשונים לכל מקום.
4. אוהב להיות חזן.
5. יודע להחמיא לאחרים.
6. רץ במהירות גבוהה.
7. שואל בשיעורים שאלות טובות.
8. אוהב ללמוד עם חברים למבחנים.
9. מעודכן במה שמדובר בעיתונים.
10. משקיע בלימודים.
11. מרבה לחייך.
12. עוזר איפה שצריך.
13. כשיגדל, יהיה מרצה.
14. כשיגדל, יהיה מנהיג או רב.
15. מתאים להציג בהצגה.

מערך 2

מצווה גדולה להיות בשמחה תמיד

יש הרבה דברים טובים בחיים, שכולנו רוצים להשיג ולקבל, אבל אינם בגדר מצווה.

האם זו מצווה לקבל ממתק טעים על הצלחה במבחן? האם זו מצווה לנסוע עם המשפחה לטיול מהנה?

אבל כולנו יודעים את דברי רבי נחמן מברסלב ש"מצווה גדולה להיות בשמחה תמיד"!

למה? מה העניין להיות שמח 'סתם כך' בלי סיבה...?

ואם אני לא שמח, מה הבעיה בזה?

היום נלמד ונבין שהשמחה היא התייחסות מתאימה לחיי תורה, והיא המתכון החשוב להצלחה בחיים!

מרגע לידתו, מתמודד כל אדם עם 'יצר לב האדם רע מנעוריו'. היצר משכנע אותנו לחשוב שאנחנו קטנים, לא יכולים, ולא שווים... הוא רוצה שנרגיש שקשה לנו ללמד תורה, שהמצוות מסובכות לנו... היצר הרע ממש מרוצה כשאנחנו מיואשים ועצובים... כשיצר הרע רואה שלא מצליח לו, הוא בא ומציע לנו כל מיני פיתויים... מנסה למשוך אותנו לשקוע בהנאות העולם הזה...

מה הנשק היעיל שלנו במלחמת היצר? מה הפצצה החזקה ביותר מולו?

השמחה!

ככל שנהיה יותר שמחים, אם נתמלא סיפוק ואושר מחיינו הרוחניים, יצר הרע לא יוכל נגדנו. מי שזוכה לעבוד את ה' בשמחה, מצליח לכבוש עוד ועוד יעדים אמיתיים בחייו!

לכן השמחה חשובה כל כך בחייו של יהודי. אז תנו חיוך...

כתב ב'אורחות צדיקים' (שער השמחה): "ועתה הבט וראה כי **השמחה כוללת הכל**. כי כל האדם הדואג על העולם הזה אין לו מנוחה, ותמיד הוא מחשב להרוויח ממון, ולא יסתפק במה שחלק לו הא-ל. לכן השמח בחלקו הוא עשיר אף אם הוא עני, **כי ישמח באלוקים שהוא חלקו ונחלתו**, וכן כתיב 'חלקי ה' אמרת'".

כך גם אמר שלמה המלך ע"ה בקהלת (ג, כב): **"וְרֵאִיתִי כִּי אֵין טוֹב מֵאֲשֶׁר יִשְׂמַח הָאָדָם בְּמַעֲשָׂיו"**.

הגאון רבי משה שפירא זצ"ל [מגדולי בעלי המחשבה בדור האחרון] היה אומר: שורש ש.מ.ח. הוא כשורש צ.מ.ח. [ש' וצ' מתחלפות, כמו מצחק ומשחק]. כך מצינו: "שמח זבולון בצאתך - הצלח בצאתך לסחורה" (רש"י דברים לג, יח). כי **השמחה**, היא המובילה ל**צמיחה** ועליה.

אם כן, השמחה היא גם המבחן החשוב ליחס שלנו לתורה, וגם הכלי החשוב להצלחה בחיי תורה.

איננו צריכים להפציץ שמחה ולייצר הנאות מדומות, אלא ל**גלות את הכיף האמיתי, הפנאי, הבישמאלק והאושר** - לטווח קצר ולטווח ארוך - שיש לכל יהודי בצבם קיוויו! נביא דואגות אחיי היואיוס של החניכים - להפחיש את הפנאי הנצרכת תמיד

שאלות לדיון

- מדוע יש מצווה להיות בשמחה תמיד?
- האם יש קשר בין השמחה לבין כבוד התורה?
- מה השמחה תעניק לכל הצועד בדרך לחיי תורה?

תשובות

השמחה - יחס נכון ומתאים לחיי תורה ומצוות!

אם מישוהו מאיתנו זוכה פתאום בהגרה בפרס ענק; להיכנס לחנות צעצועים גדולה, ובמשך חמש דקות לקחת ולהעמיס מכל הבא ליד. כל מה שתיקח, שלך! האם הוא יהיה שמח? ברור שכן...

מי שמקבל הודעה על טיול שנת, שמח, נכון?

אבל מי שמקבל ידיעה על ספר קריאה משעמם שיוכל לקרוא, או על ממתק קטנטן - טופי פשוט ומצוי, לא כל כך ישמח, נכון?

עכשיו, בואו נבחן את עצמינו ביחס שלנו לחיי תורה ומצוות. האם אנו מעריכים כראוי את הזכות העצומה שלנו לחיות חיי תורה? האם אנו מבינים שכל מצוה היא נכס עצום ורווח אדיר? אם כן, אנחנו ודאי מלאים שמחה עצומה עם כל סיום מסכת, עם כל התחלה חדשה בלימוד התורה, עם כל מצוה שנקרתה לנו. אבל אם אנחנו לא שמחים, סימן שעדיין לא למדנו מספיק להעריך ולהוקיר את התורה והמצוות.

השמחה, היא הוכחה ליחס אמיתי לתורה. מי שמעריך את חיי התורה ואת המצוות, שמח בהם!

כל זה רמוז בפסוק הידוע "תַּחַת אֲשֶׁר לֹא עֲבַדְתָּ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ בְּשִׂמְחָה וּבְטוֹב לֵבָב" (דברים כח, מז). מי עובד את ה' בשמחה? מי שזוכר איזו זכות עצומה היא לעבוד את ה'!

השמחה - הכלי החשוב ביותר במלחמת היצר!

ידועה אמרתו של החפץ חיים: "חושך לא מגרשים במקלות, חושך מגרשים באור". אנו מצויים כיום במלחמה בלתי פוסקת עם היצר הרע.

סיפור | **אמה על אה ולאמה?**

הגה"צ רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל פקח את עיניו. קרני שמש בהירות האירו את חלל הצריף, העמוס אנשים אומללים כמוהו. כן, זהו מחנה אושוויץ הידוע לשמצה, בו נמצאים אלפי אסירים, נתונים לחסדי הנאצים הארורים, שרודים בהם בפרך ומאכילים אותם מנות זעומות של מזון.

העשן הרב שהיתמר מדי יום מהמשרפות שבקצה המחנה, לא תרם לאווירה הקשה, והכביד עוד יותר על הלבבות השבורים. רבים איבדו את יקיריהם בכניסה למחנה, וקשה היה להעלות חיוך על הפנים.

אולם רבי יחזקאל היה יהודי חדור אמונה יוקדת. הוא לא יישב, גם בתנאים שכאלו.

ובכן, מה עושה יהודי כשקם בבוקר? נכון! אומר 'מודה אני!'

באותו בוקר רבי יחזקאל ביקש לומר את מילות התפילה ולהודות לבורא עולם, אך ליבו מאן.

מודה אני?! על מה להודות? וכי אשקר חלילה את בוראי? האם אני באמת מרגיש שיש לי על מה להודות כאן?

התבונן רבי יחזקאל בעצמו ובחיייו, חשב וחשב, עד שלפתע החל לומר בשמחה ובהתרגשות את התפילה. כן! הוא מצא על מה להודות!

יודעים אתם על מה הודה רבי יחזקאל?

רבי יחזקאל התבונן בהמשך התפילה, ומשם שאב את התשובה: "מודה אני לפניך מלך וחי וקיים, שהחזרת בי נשמתי בחמלה, רבה אמונתך".

רבה אמונתך! אני זוכה להאמין!! לבי יודע ומכיר בבורא העולם, אליו אני מסוגל להתפלל ולשפוך את לבי! זוהי מתנה עצומה, אותה איש לא יכול לקחת ממני, ועל כך יש לי להודות, על ש'רבה אמונתך'.

! תובנה

בכל מצב יהודי צריך להיות שמח!

האמונה היא נכס עצום של האדם הנותן לו מקור פנימי לשמחה אמיתית כל ימי חייו!

ככל מצב. האננו לכס דואמא אחת, כחוכן תכילאו עוד דואמאות כיז הדמיון והניסיון שלכם...

דוגמא לשמחה יומיומית:

הבה נכיר את יונתן ואת חברו נתן. יונתן בא מבית עשיר, יש לו את כל החידושים הטכנולוגיים האחרונים, הוא לבוש תמיד בבגדים חדישים, ומפליג בחופש לחו"ל.

נתן, לעומתו, בא ממשפחה המסתפקת במועט. הוא חוסך דמי כיס כדי לרכוש לעצמו מתנה נחמדה, בחופש נוסע עם משפחתו לדירת נופש בצפון, ומסתפק בבגדים רגילים.

ומי מביניהם מאושר יותר? נתן?

איך זה יתכן?

כי יונתן כמעט לא שמח במתנות הרבות שהוא מקבל. יונתן מרגיש 'שהכל מגיע לך', הוא מעולם לא חווה טעם של ציפייה והשתוקקות למשהו, ולכן לא יודע לשמוח ולהעריך כשמשהו מגיע סוף סוף.

כל טיול מתקבל אצלו כמובן מאליו, ואין לו חשק לעמול כדי להשיג משהו.

נתן לעומתו, מתמלא שמחה ואושר מכל הישג אליו הוא מגיע! כאשר הצליח לחסוך מאה שקלים ולרכוש לעצמו חולצה חדשה בה חשק, לא היה מאושר ממנו. כל פעם שהוא לובש את החולצה, משהו מאותה שמחה חוזר ומתיישב בליבו. כאשר קנו לו מתנה ליום ההולדת, הוא שמח בה והעריך אותה בכל מאודו!

קל לנתן להיות שמח ומאושר...

כך תמיד נסתכל על חצי הכוס המלאה, [ובד"כ היא מלאה ברובה...] ונדע לשמוח בכל מצב!

משחק | משימות מחייכות (:

פתיחה:

בתחרות מחוייכת מתמיד - נמחיש את החיוך הנצרך תמיד.

הסבר כללי:

תחרות מי מצליח לעשות יותר משימות עם חיוך מרוח על הפנים.

חומרים נדרשים:

אין.

הסבר מפורט בשלבים:

1. המדריך ממנה 3 שופטים שיעזרו לו לבחון את החניכים [לא חובה, לשיקולכם].
2. בכל סבב, על החניכים להתחיל לחייך כמה שיותר זמן תוך כדי עשיית משימות שונות.
3. בתום סבב משימות, נחליף את השופטים ונחליף משימות, כך שכולם יהיו שופטים וגם מחייכים.
4. דוגמאות למשימות:
 - ריצה מנקודה א' לנקודה ב' וחזרה.
 - לדדות על רגל אחת.
 - לחפש את 'פסקי תוספות' בגמרא (עמוד שמופיע בסוף המסכת).
 - לחפש בחומש מתי פעם ראשונה מופיע שמו של משה רבינו.
 - לקרוא 'שנים מקרא ואחד תרגום' בקול במשך שתי דקות.
 - להחזיק ביד גבוה ספר במשך 2 דקות.
5. מנצחים: שלושת החניכים שחייכו במספר הרב ביותר של משימות.

מערך
3

שמחה על מצוה

”שש אנכי על אמרתך כמוצא שלל רב”

יש מי שמקפיד על קלה כחמורה, מקיים מצוות רבות, אבל מפספס חלק נכבד ועיקרי בקיום המצוות - שמחה של מצוה!

קיום מצוות בשמחה הוא תנאי הכרחי לשלמות במצוות. שמחה של מצוה אינה רק הידור ותוספת, היא חלק מהותי בקיום נכון של המצוה!

הבה נעמיק בנושא המרתק הזה, ונכניס שמחה רבה ואמיתית למצוות שלנו.

וראה מה שפסק הרמ"א בהלכות עירובי תחומין (סימן תטו סעיף א), וז"ל השו"ע: "אין מערבין עירובי תחומין אלא לדבר מצוה, כגון שהיה רוצה לילך לבית האבל, או לבית המשתה של נישואין, או להקביל פני רבו או חבירו שבא מן הדרך וכיוצא באלו, הגה: או שרוצה לילך לטייל ביום טוב או שבת בפרדס שיש בו שמחה בזה מקרי דבר מצוה".

עוד כתב הרמ"א (קכח, מד), על מנהג האשכנזים בחוץ לארץ שאין מברכים 'ברכת כהנים' אלא בימים טובים: "נהגו בכל מדינות אלו שאין נושאים כפים אלא בי"ט, משום שאז שריים בשמחת יום טוב, וטוב לב הוא יברך; מה שאין כן בשאר ימים, אפי' בשבתות השנה, שטרודים בהרהורים על מחייתם ועל ביטול מלאכתם; ואפי' בי"ט, אין נושאים כפים אלא בתפלת מוסף, שיוצאים אז מבהכ"נ וישמחו בשמחת יום טוב".

ופסק המשנה ברורה (סימן מז ס"ק ב) על ברכות התורה: "ויברך אותה בשמחה גדולה".

מדוע כה חשוב לקיים מצוות בשמחה?

שנינו בגמרא (שבת ל, ב): "ושבחתי אני את השמחה" - זו שמחה של מצוה, 'ולשמחה מה זו עושה' - זו שמחה שאינה של מצוה. ללמדך שאין שכינה שורה לא מתוך עצבות... אלא מתוך דבר שמחה של מצוה שנאמר 'ועתה קחו לי מנגן והיה כנגן המנגן ותהי עליו יד ה'". אמר רב יהודה: וכן לדבר הלכה... כי הא דרבה מקמי דפתח להו לרבנן אמר מילתא דבדיחותא ובדחי רבנן, לסוף יתיב באימתא ופתח בשמעתא".

בספר 'דברות משה' למרן הג"ר משה פינשטיין (פכ"ו הערה פ') ביאר והוכיח מתוך הסוגיא, שאפילו אם אין מעשה מצוה בשמחה "אלא שמח שמחה של רשות ממש - אבל עושה אותה לכוונה שיועיל לו לעשות המצוה שרוצה לעשות בטוב, גם היא ה'שמחה של מצוה".

פירוש לדבריו: כדי לקיים את המצוות כראוי, עלינו להיות שמחים בעשיית המצוות. לפעמים הדרך להגיע לשמחה של מצוה, היא לעורר את השמחה באמצעי חיצוני, כגון שירים ונגינה, ועל ידי זה תיעשה המצוה בשמחה.

המשגיח רבי מאיר חדש זצ"ל (מובא ב'מאיר דרך' עמ' תקיד) אמר: "עלינו להשתדל להיות תמיד בשמחה, השמחה מסייעת בכלל להגיע למעלות נפלאות [בעבודת השם]".

שאלות לדיון

**באיזה מצוות, מצינו הלכה מפורשת שיש לעשותן בשמחה?
מדוע אין ציווי מפורש ו'חיובי' בתורה על מצות השמחה, אלא "תחת אשר לא עבדת את ה' אלוקיך בשמחה" - בלשון שלילה?
מהי המצוה הראשונה שמקיים חתן בר מצוה?**

תשובה

שמחה של מצוה

מפרש רבינו בחיי (ריש פ' נשא): "וידוע כי השמחה במעשה המצוה - מצוה בפני עצמה, וכשם שמצוה עבודה להשי"ת, כן השמחה על המצוות נקראת 'עבודה', וכן כתוב 'תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך בשמחה', והוא שכתוב 'עבדו את ה' בשמחה', באר כי השמחה שלימות העבודה". עוד כתב: "להודיענו שיתחייב האדם להיות שמח במצוות כשיעשה אותן או יראה אחרים עושים".

וכן כתב בספרו 'כד הקמח' (אות ס', ערך שמחה): "השמחה הזאת היא מצוה מן התורה. נצטוו עליה אדם כי היא עבודה גמורה לשי"ת, חשובה יותר מן המצוה!"

וכן מצינו בדברי החתם סופר (עה"ת פ' ויחי ד"ה וירא. יובא לקמן) "והשמחה היא מצוה עשה דאורייתא לעבדו בשמחה ובטוב לבב מרוב כל".

שמחה של מצוה בהלכה

בשולחן ערוך הלכות תפילה פסק (סימן צג סעיף ב): "לא יעמוד להתפלל אלא באימה והכנעה, לא מתוך שחוק וקלות ראש ודברים בטלים ולא מתוך כעס, אלא מתוך שמחה, כגון דברי תחנומין של תורה, סמוך לגאולת מצרים או סמוך לתהלה לדוד שכתוב בו: רצון יראיו יעשה, שומר ה' את כל אוהביו".

וכן פסק השו"ע בהלכות ברכת הפירות (סימן רכב סעיף ג): "חייב אדם לברך על הרעה בדעת שלמה ובנפש חפצה, **כדרך שמברך בשמחה על הטובה**, כי הרעה לעובדי השם היא שמחתם וטובתם, כיון שמקבל מאהבה מה שגזר עליו השם נמצא שבקבלת רעה זו הוא עובד את השם, שהיא שמחה לו".

קיום מצוות בעצב? לא זו הדרך

כתב רבינו יונה (פירושו על הרי"ף, רפ"ה דברכות, עיי"ש) "...ואינו רוצה לומר שישתדל האדם שיהיה עצב, **שעיצבון חולי הגוף**, וכשהאדם חולה אינו יכול לעבוד את הבורא יתברך כראוי".

העיקרון יבואר היטב במשלו הנפלא של המגיד מדובנא (מובא בספרו כוכב מיעקב, הפטרת פרשת ויקרא) בביאור הפסוק (ישעיהו מג, כב): "ולא אותי קראת יעקב, כי יגעת בי ישראל" - משל לעשיר אחד, אשר שכר נער להביא לו את סחורתו. לאחר כמה שעות בא הנער מיוזע כולו, ובישר שביצע את שליחותו, והניח את הסחורה בחדר השני. אמר לו העשיר, אם אתה כל כך מיוזע, בודאי קרתה טעות, הבאת בטעות סחורה אחרת - לא את הסחורה שלי, כי הסחורה שלי היתה קלה ביותר, ומה יש להתייגע ולהזיע בה?

כך מי שמתנשף בקושי רב בקיום המצוות, ומראה פנים דאוגות ועצובות בחיי התורה, אות הוא כי אין כוונתו לשם שמים וכי אין הוא מקיים את המצוות כפי שביקש הקב"ה. שאם היה זוכה לקיים המצוות כראוי, ודאי היה שמח בהם! הקב"ה אומר "לא אותי קראת יעקב" - לא קיימת את דברי, "כי יגעת בי" - כי היגיעה והטורח שלך מוכיחים שלא קיימת את המצוות הנעימות והמשמחות של התורה המשמחת.

וכן מבאר המשגיח של מיר הגה"צ ר' ירוחם ליבוביץ זצ"ל בספרו 'דעת תורה' (פרשת בראשית): "**חז"ל יראו מאד מזה, שהתורה לא תעשה על האדם כמשא**, וזה ביאור דברי חז"ל (ירושלמי נדרים ט' א') לא דייך במה שאסרה תורה וכו'". וכן כתב בפרשת בהעלותך, ש"**חובה עלינו ליהנות משגרת חיינו**, ולקיים את הכתוב (ויקרא י"ח ה'): "ושמרתם את חקתי ואת משפטי אשר יעשה אותם האדם וחי בהם", ומי שמביט על עצמו ורואה שהוא מרגיש עול וסבל מהיותו יהודי, הנה זקוק הוא לבדיקה רבה!"

השמחה בעבודת ה' - עיקר תפקידנו בעולם!

החתם סופר (עה"ת פ' ויחי ד"ה וירא יוסף) כותב שהמצוה הראשונה של נער הבר מצוה היא השמחה בקבלת עול תו"מ: "זהו המצוה הראשונה שמקיים הנער מיד בכניסת שנת י"ד בצאת הכוכבים, הוא שש ושמש שזוכה לקבל עול מצוות ה' אלוקיו, והשמחה היא מצות עשה דאורייתא לעבדו בשמחה ובטוב לבב מרוב כל".

ובספר "נחל אשכול" להרב החיד"א (קהלת ה, טו) מחשיב ביותר את השמחה בעבודת ה', וכתב שהשמחה היא עיקר יעוד ותכלית האדם בעולמו, ויש שכר על השמחה במצוות שאין כדוגמתו בשום מצוה אחרת.

והביאור, מפני שהשמחה היא המגלה את רצונו האמיתי של האדם לעשות רצון קונו. **החזון איש** כותב דבר עצום ומופלא: "עיקר עשיית המצוה הוא השמחה שזכינו לכך!" (אגרות, ח"א י). ועוד כתב החזו"א: "התחזק בלימודך והט לבך תמיד אל השמחה אשר מתוך השמחה שורה חכמה מעל" (שם, ח"ב צ"ב).

בדברים אלו מיושבת הקושיא ששאלנו: הטעם לכך שאין מצווה מפורשת בתורה להיות שמחים - הוא מפני שהשמחה היא החושפת את רצונו הפנימי והאמיתי של האדם, ועל כך לא שייך לצוות ולחייב, שהרי כל עיקר רצון ה' הוא שהאדם יעשה את המצוות מרצונו ויעורר את לבו מעצמו לעבוד את ה', ולא מחמת ציווי לרצות.

סיפור | הריקוז כבית הסוהר

האחים הקדושים, רבי אלימלך מליז'ענסק ורבי זושא מאניפולי זיע"א, הלכו מספר שנים בגלות לטהר את נפשם.

באחד ממסעותיהם, מצאו עצמם מושלכים לבית הסוהר העירוני בעוון שטפלו עליהם ערלים.

שם, בתא אחד עם עוד מספר גויים מלאי משטמה ומלאי זדון, כשעתידם נראה ממש לא טוב, החל אחד האחים לבכות.

אמר לו אחיו: "אל תבכה. תתחזק באמונה בה' שיושיע אותנו גם מצרה זו!"
אמר לו: "איני בוכה על זה. אלא על ששמו כאן באמצע התא שני דליי שופכין, המשמשים לעשיית צרכים, ועתה איני יכול ללמוד!" (אסור ללמוד תורה במקום מטונף).

שאל האח שוב: "למה אינך יכול ללמוד?"

אמר לו: "כבר אמרתי לך. זהו דין תורה שבמקומות מטונפים אסור ללמוד!"

הביט בו אחיו וצחק: "וכי זה פחות מללמוד?!"

מה פשר תשובתו הסתומה של האח?

הבה נקשיב להסברו הנפלא של האח עצמו:

"רצון ה' שנלמד תורה, אך רצון ה' שכאן לא נלמד תורה כי המקום מטונף בגלל דליי השופכין. וכי מי שקיבל תפקיד מהמלך יאמר 'אני רוצה תפקיד

הפעלה | עבודת השם בשמחה

משפט פתיחה:

אין מתאים מאשר חודש השמחה - להתרגל מעשית לשמחה בעבודת השם.

הסבר כללי:

כל סניף בוחר מצווה ממצוות החודש, לקיים אותה בשמחה גדולה.

חומרים נדרשים:

כל סניף בוחר לבד.

הסבר מפורט בשלבים:

1. כל סניף בוחר אחת ממצוות חודש אדר, אותה יקיימו החניכים בדרך מקורית ושמחה.
2. רעיונות:
 - **מצוות מחצית השקל / מתנות לאביונים:** להציב בבתי הכנסת קופות לאיסוף צדקה עבור מקרה אמיתי. יש להשקיע בעיצוב המודעות, בעיטור הקופות, ובכל דרך שתוכיח על שמחה של מצוה.
 - **מצוות משלוח מנות:** ליצור משלוח מנות למבודדים וחולים, תוך הקפדה על עיצוב משמח ואיחולים לבביים.
 - **שיר קבוצתי** עם תנועות אחידות - אותו ישירו בכל פעילות הסניף שתקיים החודש, ליצירת אווירה שמחה בכל הפעילויות.

אחה, לא את זה? חביב עלינו כל תפקיד שהקב"ה מטיל עלינו, ואף ברגעים אלו נקיים את תפקידנו בשמחה מרובה!"

תפס את אחיו בידו והחל לרקוד עמו, מולהב מגודל הזכות לקיים את רצונו יתברך גם במעמקי הכלא. שאלו האסירים: "למה אתם רוקדים?", ענו: "כי יש כאן שירותים!" הצטרפו עוד אסירים לריקוד, והרעש גרם למנהל הכלא לשלוח לברר על מה המהומה והריקוד, כששמע את הסיבה המשונה, ציווה להוציא מהר את היהודים ה'משוגעים' ולשלוח אותם לביתם...

! תובנה

שמחה של מצוה, היא שמחה של יהודי בכל דבר הלכה שהוא זוכה לקיים. השמחה הזו, משחררת אותנו מכל הצרות!

מערך
4

איך משיגים שמחה?

כבר הבנו עד כמה השמחה חשובה ומועילה בחיים ובעבודת ה'.
הגיע הזמן שנלמד איך עושים זאת בפועל: איך נהיים שמחים?
במערך שלפנינו נופתע לגלות, שכל אחד יכול להפוך להיות שמח.
גם מי שחושב שנולד עם טבע עצוב, ומשיכה לייאוש, יוכל בקלות
למלא את עצמו בשמחה אמיתית שתקדם אותו בחייו.
הבה ננסה...

גם כשהכל הולך קשה, ולא רואים סיבה לאופטימיות, נוכל להיות שמחים!

אף על פי שאין ביד האדם לדעת את עתידו, המאמין בבורא העולם יודע היטב שהבורא אשר אינו מוגבל ביכולותיו, אוהב הוא את בראיו וחפץ בטובתם. ובפרט את עם ישראל עליהם הוא מכריז כי: "בְּנֵי בְּכֹרֵי יִשְׂרָאֵל" (שמות ז, כב).

נוכר ש'אין רע יורד מלמעלה! נחזק את עצמינו בהתבוננות במקרים שקרו לנו ולאחרים בעבר, אשר בתחילה היו נראים קשים ורעים ורק לאחר זמן התברר כמה טוב מתמשך יצא מהם. ונוכר תמיד שאדרבה, בעולם הטבע השחר מאיר תמיד לאחר לילה, והאור הגדול מגיע רק לאחר דקות של חושך שחור ביותר.

וכפי שנראה בסיפור הבא:

שאלות לדיון

- האם יש נוסחה לשמחה מיידית?
- האם גם כשעצוב לי אני יכול לנסות אותה?
- האם אדם יכול להפוך מ'פסימי' ל'אופטימי'?

תשובה

לרשותנו 3 נוסחאות קסם לשמחה תמיידית, על שתיים מהן נלמד היום, ועל השלישית - בפעם הבאה:

1. אמונה וביטחון בה' - להיות רגוע ולסמוך על ה'!
2. להסתכל על השפע שיש, ולומר תודה ענקית מכל הלב לבורא עולם!
3. אחר המעשים נמשכים הלבבות. נבאר את שתי הנוסחאות הראשונות:

נוסחת קסם 1 - ביטחון בה'

הפחד התמידי של בני אדם מפני מלחמה, משבר כלכלי, פיטורין ואסונות שעלולים להתרחש, גורם לעצבות השוכנת דרך קבע בלב.

אדם קם בבוקר, מביט בחלון ורואה עננים כבדים, הוא עלול לחשוב 'אוי! עומד לרדת גשם! המים עלולים לדלוף דרך הגג ויהרסו את הבית!' הוא יתחיל את היום בעצבות, ולא ימצא שום מקור לשמחה.

אבל מי שקם בבוקר ומרגיש "הקב"ה החזיר לי את הנשמה, כמה טוב לי... הנה הקב"ה ידאג לי גם לפרנסה, לבריאות ולכל טוב... מה, יש עננים כבדים, עומד לרדת גשם? נפלא! זה יום של שפע אלוקי! ה' יעזור גם שלא ידלוף כלום".

הביטחון בה', נותן לאדם שמחה בכל מצב, ומקנה לנו מבט חיובי על החיים. ביטחון בה', הוא להביט על חצי הכוס המלאה, ולהאמין שה' ימשיך וימלא אותנו לפי צרכינו!

הבה נתחזק באמונה ובטחון, נשים מבטחינו בה', ונשמח שה' הטוב דואג לנו, בכל מצב שבו אנחנו נמצאים! נפנים ונדע, כי אין כמו הביטחון בה' להשרות שמחה ורוגע בחיים!

סיפור 1 | הסטודנט שניצח את הפרופסור

ערוך מתוך עלון 'הידברות'

פרופסור באוניברסיטה הציג שאלה זו לסטודנטים שלו: "האם כל מה שקיים, נברא ע"י אלוקים?"

אחד הסטודנטים ענה באומץ: "כן, נברא ע"י אלוקים".

"אלוקים ברא את הכל?" שאל הפרופסור.

"כן, אדוני", ענה הסטודנט.

הפרופסור שאל: "אם אלוקים ברא הכל, משמעות הדבר שהוא ברא רוע - מאחר והרוע קיים".

בשלב זה הפרופסור היה מאוד מרוצה מעצמו. הוא התרברב בפני התלמידים שלו בכך שהוכיח שוב שהאמונה באלוקים ובטובו, מעורערת כביכול.

סטודנט נוסף הרים את ידו ואמר: "אני יכול להציג שאלה?"

"כמובן", ענה הפרופסור.

הסטודנט קם ושאל: "האם קיים קור?"

"איזו שאלה? מעולם לא היה לך קר?" צחקו הסטודנטים על שאלתו של האיש הצעיר.

האיש הצעיר המשיך: "למעשה, אדוני, הקור לא קיים. בהתאם לחוקי הפיזיקה,

טעות גדולה היא ביד האנשים, לחשוב שאושרם תלוי במידת תענוגות החיים שירכשו ויוסיפו לעצמם.

אך האמת הפוכה לגמרי: האושר הוא מנת חלקה של הנשמה, והיא הרי איננה שבעה ממנעמי הגוף החולף. אלא אדרבה, ככל שהאדם רודף אחר תאוותיו למלאן, כך רעב הוא אליהן יותר ויותר וכך מתרחק הוא עוד ועוד מהאושר.

נקרא יחד את דברי הרמח"ל ב"מסילת ישרים" (פרק א'):

 "...והנה מה שהורונו חכמינו ז"ל הוא שהאדם לא נברא אלא להתענג על ה'

 וליהנות מזיו שכינתו **זוהו התענוג האמיתי והעידון הגדול מכל העידונים**

שיכולים להימצא... והוא מה שהיה דוד המלך אומר (תהלים עג, כח): וְאֲנִי

 קִרְבַּת אֱלֹקִים לִי טוֹב. ואומר (תהלים כז, ד): אַחַת שְׁאַלְתִּי מֵאֵת ה' אוֹתָהּ

 אֲבַקֵּשׁ שִׁבְתִּי בְּבֵית ה' כָּל יְמֵי חַיֵּי לַחַזוֹת בְּנֶעֱמַם ה'. **כי רק זה הוא הטוב. וכל**

מה שיחשבוהו בני אדם לטוב, זולת זה, אינו אלא הבל ושוא נתעה".

אם נפנים אמת פשוטה זו, נשקיע את עיקר זמנינו בקניינים רוחניים של עבודת המידות, לימוד תורה וקיום המצוות, ונשקיע בענייני החומר רק כפי הנדרש לקיומנו הסביר בעולם.

כך, נהיה מלאים שמחה ומאושרים כל ימינו, נרכוש רכוש רוחני נצחי המקרבנו אל בורא כל העולמים. ככתוב (תהלים קה, ג) "יְשַׂמַח יְב - מִבְּקִשֵּׁי ה'".

וכפי שנראה בסיפור הבא:

סיפור 2 | האוצר החבוי של האוצר

מסופר על יהודי, רב חשוב ששימש כשר האוצר בחצרו של אחד ממלכי האומות.

שר האוצר הקודם היה לוחש השכם והערב באזנו של המלך, כי השר היהודי גונב מאוצר המלך וממנו עשה את כל עושרו, החליט המלך לבדוק את העניין.

באחד הימים פנה המלך במפתיע לשר היהודי ואמר לו: "אינך יוצא מכאן

מה שאנו מחשיבים כקור, מהווה רק חוסר חום. את האדם או החפץ אפשר ללמוד לפי העובדה האם יש לו או האם הוא מעביר אנרגיה. האפס המוחלט (460 מעלות פרנהייט), הוא היעדר חום מוחלט. קור, לא באמת קיים, אנו בני האדם המצאנו מילה זו, כדי לתאר מה אנו מרגישים בהיעדר חום".

הסטודנט המשיך: "פרופסור, האם קיים חושך?".

הפרופסור ענה: "כמובן שקיים".

ענה הסטודנט: "אדוני, אתה שוב לא צודק. החושך אינו קיים. החושך הוא למעשה חוסר אור. אנו יכולים לחקור את האור, אך לא את החושך. קרן אור פשוטה יכולה לחדור לעולם החושך ולהאירו. איך אתה יכול לדעת עד כמה חשוך חלל כלשהו? אתה מודד את כמות האור הקיים. הלא כן? חושך הוא מושג שהאדם משתמש בו כדי לתאר מה קורה בהיעדר אור".

בסופו של דבר, האיש הצעיר שאל את הפרופסור: "אדוני, האם קיים רוע?".

הפעם, הפרופסור ענה בחוסר ביטחון: "כמובן, כפי שכבר אמרתי: אנו רואים אותו כל יום. אכזריות בין האנשים, המון מעשי פשע בכל העולם. דברים אלה הן שום דבר אחר מאשר דוגמאות של רוע".

על זה ענה הסטודנט: "רוע לא קיים, אדוני, או לפחות הוא אינו קיים בפני עצמו. רוע הוא היעדר טוב, הכוח שטבע אלוקים. הרוע דומה לחושך ולקור - מילה שנוצרה ע"י האדם כדי לתאר את היעדר טובו של האלוקים".

"אלוקים לא יצר רוע. רוע הוא לא אמונה ואהבה, שקיימות כמו האור והחום. רוע הוא התוצאה של היעדר אהבת אלוקים בליבו של האדם. זה כמו הקור, שמגיע כאשר אין חום, או כמו החושך, שמגיע כאשר אין אור".

הפרופסור השתק והתיישב.

נ.ב. לסטודנט הזה קראו אלברט איינשטיין [גדול המדענים בדורות האחרונים, וממציא האטום], היה יהודי].

! תובנה

אין רע בעולם! הקב"ה הוא מקור הטוב, והוא מחליט מתי להשפיע טוב יותר ומתי פחות, ולא בגלל שזה לא טוב חלילה, אלא אדרבה, בגלל שזה הכי טוב לנו:

נבין שכל העולם החומרי הוא 'עלמא דשיקרא' והוא זמני:

נוסחת קסם 2 - הודיה לה':

המילה הראשונה שיהודי אומר כשהוא קם בבוקר היא: "מודה", כחלק מתפילת "מודה אני לפניך מלך חי וקיים שהחזרת בי נשמתי בחמלה, רבה אמונתך". עצם זה שקמנו בבוקר, זו כבר סיבת להודות.

יהודי, זה מלשון הודיה. שורש הביטוי "יהודי", מגיע משבט יהודה, דוד המלך שיצא משבט יהודה הקים את מלכות ישראל, ואנו נקראים על שמו. מדוע נקרא יהודה כך בשמו? מה משמעות המילה 'יהודה'? התשובה נמצאת מפורשת בפסוק. כך אומרת לאה, אמו של יהודה: "וַתֵּהָרֶה עוֹד וַתֵּלֶד בֵּן, וַתֹּאמֶר הַפַּעַם אוֹדָה אֶת ה', עַל כֵּן קָרָאתִי שְׁמוֹ יְהוּדָה".

הקב"ה ברא אותנו עם ישראל, על מנת שנודה לו. כך נאמר בישיעהו (מג כא) "עם זו יצַרְתִּי לִי תְהִלָּתִי יִסְפְּרוּ". מפרש רש"י, "עם זו יצרתי לי - למען תהלתי יספרו", כלומר שתכלית בריאתו של היהודי היא להודות לקב"ה.

בואו נודה לקב"ה! ניתן לעשות זאת בכל יום ביומן, בבוקר, בערב, או בראש תוך כדי נסיעה, הליכה, ספורט, ברגעים קשים, ברגעים של בלבול ולמעשה בכל רגע. כך נתמלא שמחה ואושר על חלקינו הטוב.

יבוא ילד וישאל: מה יש לי להודות? הכל דפוק אצלי! לא מצליח לי!

הסכת ושמע לדברי מגיד המישרים הרב אשר דרוק שליט"א, המסביר לנו בשפה משובבת לב, כמה עלינו לשמוח בכל רגע, ולהודות לקב"ה על החיים עצמם:

"אדם הולך ברחוב ונושם. האם הנשימה כבדה עליו? לא! כמה הוא צריך להכיר תודה!

הנה שמעתי על אחד שנוקק לטוס לארה"ב לשם השתלת לב, פעולה שעלותה למעלה ממיליון דולר! הלכתי ושאלתי מספר סוחרים המבינים בביזנס: אם לב מושגל שווה מיליון דולר, כמה שווה לב אורגינלי?... הרי מיליון דולר זה בטח שווה...

תארו לעצמכם שיבוא יהודי לזה שזקוק להשתלה, ויתן לו במזומן מיליון דולר לצורך הניתוח. איך יודה החולה למיטיבו ואיש חסדו? וכי יאמר לו בשפה רפה "תודה" ותו לא?!

הנה, הלב שלנו פועם כשורה, עובד בצורה סדירה, הוא שווה הרבה יותר

עד שתכין תצהיר ובו סך כל רכושך הפרטי!". באמצעות הצהרת הון, ביקש המלך לבדוק מה יש לרב ומהיכן השיג את אשר לו.

להפתעתו הגיב הרב ואמר: "אינני צריך להכין. זה כתוב בפנקסי".

הוא הוציא מכיס מעילו פנקס ובו טורי מספרים, והקריא מתוכו: "בסך הכל, רכושי הפרטי עומד על סך עשרים ושבעה אלף דולר".

כאשר שמע המלך את הדברים, חמתו בערה בו. הרי רק ביתו של הרב שווה הרבה יותר, וכיצד הוא מנסה לרמות? אין זאת אלא שאכן צדקו דברי שר האוצר הקודם.

מיד הורה המלך להשליך את הרב לכלא, וחתם על צו המחירים את כל רכושו לאוצר המלכות.

לאחר שנרגע מזעמו, החל המלך מהרהר לעצמו: "אני מכיר את הרב כאדם נבון. הרי לכן הדחתי את השר הקודם ומיניתי אותו לתפקיד הרם. והוא אכן השכיל לייצב את המצב הכלכלי של הממלכה. לא ייתכן שאדם נבון כמותו, ינסה לשקר במה שבוודאי יתגלה מיד. כנראה שמסתתרת כוונה מסוימת בדבריו". ציווה המלך להביאו לפניו.

לשאלת המלך, השיב הרב בחיוך שליו: "אדוני המלך ביקש לדעת את סך רכושי הפרטי. על פי השקפתי היהודית, כל העולם הזה עראי וכל הרכוש העומד לרשותי כאן אינו רכושי 'הפרטי'. וראיה לכך: בהינף חתימה העברת את כל רכושי לאוצר המלכות. האם ניתן לקרוא לרכוש כזה, היכול להילקח ממני באחת, כרכושי הפרטי?"

ואם תשאל אדוני המלך, איך יש לי עשרים ושבע אלף דולר? התשובה היא, זה הוא פנקס כספי הצדקה שנתתי. זהו רכושי הפרטי באמת! את הסך הרשום כאן, איש אינו יכול לקחת ממני! את הסכום הזה אקח איתי לחיי נצח!"

תובנה !

הנכסים האמיתיים שלנו, כספי הצדקה שהעברנו לצדקה והפכו להיות שלנו לנצח, הם ימלאו אותנו שמחה!

כשכל עבודת ההגהה על ספרי התורה, התפילין והמזוזות, נערכה ע"י מגיהים בשר-ודם, ולא באמצעות המחשב.

יום אחד הגיע יהודי כבן 80 למכון הסת"ם ומסר את תפיליו לבדיקה. עד מהרה התברר שבתפילין של ראש היתה חסרה מילה, וכל המגיהים שבדקו במשך השנים את התפילין לא גילו זאת.

במילים אחרות: ברגע זה נודע ליהודי שלנו שמעולם לא הניח תפילין!!!

ראשי המכון לא ידעו כיצד להודיע על כך ליהודי הקשיש. הרי הוא עלול להתעלף בו-במקום!

והנה, היהודי מגיע לקבל את התפילין בחזרה, וכשהוא שומע את תוצאות הבדיקה, הוא פורץ ב...ריקוד נלהב!

"היינו בטוחים שמרוב הצער וההלם שאחזו בו, האיש פשוט יצא מדעתו", אומרים ראשי המכון. אבל לא חלפו כמה שניות והם ידעו שלא הבינו נכון, ולא ירדו לסוף דעתו.

"אתם יודעים למה אני רוקד, למרות הצער הגדול שאני נתון בו?", אמר הקשיש: "מפני שעכשיו אני יודע שלפחות החל ממחה, אניח תפילין כשרות!!! אם לא הייתי מוסר את התפילין לבדיקה, יתכן שהייתי הולך מן העולם בלי מצוות תפילין!!! נו, האם על דבר כזה לא צריך לרקוד...?"

תובנה!

המבט על חצי הכוס המלאה, ההודאה לקב"ה על מה שכן יש לנו, ממלא אותנו בשמחה!

כדאי להביא מספר דוגמאות מחיי היומיום, הן בנושא ההודיה לה', והן בנושא הביטחון בה'. [ניתן לעיין בחוברת 'שמיטה' מחודש חשוון שם דיברנו על הנושאים הללו]. עודדו את החניכים להביא דוגמאות נוספות מהחיים שלהם.

ממיליון דולר. איך נראית התודה שלנו למיטיבינו, הקדוש ברוך הוא?!"

מספר הרב דרוק: "יש לי ידיד שלא מסוגל לעלות אפילו גבעה קטנה! בכל עלייה קטנה הוא מאבד את נשימתו. אני מכיר אנשים שהכליות שלהם לא מתפקדות כהוגן, והם זקוקים לדיאליזה. כדאי לכל אחד ללכת פעם למחלקה בבית החולים ולראות איך זה נראה... ומה אצלך? הכל עובד כראוי? המעיין, הכבד, כיס המרה? הלבלב? רגע, ומה עם הידיים, כמה שנים הן עובדות בשרותך?"

תאר לך שבאמצע טיול ארוך הסתבכו לך הדרכים, ונקלעת למקום שומם. מזה יומיים אתה מנסה להיחלץ מהסבך שבו אתה נתון - ואין לך מוצא. כבר ישנת בצדי דרכים, האוכל כבר תם, וגם שתייה כבר אין בנמצא. הבטן מקרקרת שעות ארוכות, אתה נמצא באפיסת כוחות, מתכוונ לגרוע מכל. לקראת הלילה השישי שפתותיך כבר ממלמלות את הודוי בקול נשבר... ואז, ברגע האחרון, לפני איבוד ההכרה, אתה רואה דמות קרבה מרחוק. אתה מתבונן ומתקשה להאמין: זהו אחד משלנו, בידי אוכל בשפע, פירות ושפע מטעמים, ועל פניו חיוך רחב. 'הנה, קח לך ממטעמי' - הוא מציע לך בחום. הוא מושיב אותך על יד מדורה דולקת, ובעוד אתה מתחמם לאורה, הוא מאכיל ומשקה אותך, עד שרוחך שבה אליך ואתה מתאושש.

איך תאמר לו תודה? האם תמלמל תודה חטופה? או שמא תאמר לו בהתרגשות מרובה: 'לעולם לא אוכל לשלם לך על כל מה שעשית. החיית אותי, הצלת את נפשי!' בוודאי גם תשלח לו לשבת זר פרחים ענק, בתוספת שי יקה...

אז אני שואל אותך: האם משום שהקדוש ברוך הוא נותן לך הכל, מזון ולבוש וכל טוב, כל הזמן, מגיעה לו תודה פחותה מזו? איך צריכות להיראות אמירותינו: 'שאתה זן ומפרנס אותנו תמיד', 'ואל יחסר לנו מזון לעולם ועד' - האם כמלמול מהיר ועצבני, או בקול גועש ורועש מעומק של הכרת הטוב? כמה עלינו להודות לקדוש ברוך הוא בברכת המזון, מתוך כוונה עצומה ותחושת שמחה בלתי פוסקת."

סיפור 3 | התפילין פסולות והקסי רוקד....

סיפור מופלא ארע באחד ממכוני הסת"ם בבני ברק בתקופת טרום-המחשב,

משחק | משחקי חבל

משפט פתיחה:

להטוטי חבל פופולאריים ומאתגרים, הממחישים את הצורך בתמיכה בכל רגע ורגע לאורך החיים שלנו - מידי הקב"ה.

הסבר כללי:

2 משחקי חבל. בראשון על החניכים להתרומם תוך שהם מחזיקים בחבל, ובשני על החניך המתנדב ללכת על החבל בלי ליפול, בעזרת החניכים.

חומרים נדרשים:

חבל ארוך שמתאים למספר חברי הקבוצה.

הסבר מפורט בשלבים:

1. המדריך קושר את 2 קצות החבל זה בזה בקשר חזק, ומבקש מכל החניכים להחזיק בחבל.
2. שימו לב שאפשר יהיה לפתוח את הקשר אח"כ, אך שיהיה מספיק חזק כך שכולם יוכלו למשוך בחבל.
3. המדריך מסביר: "נשחק משחק ב 2 שלבים. בשלב ראשון עליכם להתיישב על הרצפה במעגל, ולהחזיק בחבל. כשאני נותן את האות, כולם צריכים להתרומם מיד בלי לעזוב את החבל. מוכנים?"
4. החניכים מתיישבים, המדריך נותן את האות, ו... רובם מצליחים לקום עם החבל, האחרים פחות... חלק נשארים על הרצפה בלי החבל.
5. המדריך ישאל אותם לדעתם, מדוע לא כולם הצליחו? ומה צריך לעשות כדי לעזור אחד לשני? המסקנה המתבקשת היא, שעל כולם למתוח את החבל חזק לאחור, ואז לקום כולם בבת אחת.
6. מנסים שוב, עד שכולם מצליחים לקום ביחד עם החבל בידיהם.
7. כעת עוברים לשלב שני. המדריך פותח את קשרי החבל, פורס אותו לרוחב החדר, ובוחר שני חניכים שישבו בשני הצדדים ויחזיקו כל אחד מהם קצה אחד של החבל.

8. המדריך מסביר: כולם מנסים לעבור מצד לצד, בלי להיתקל בחבל. עוברים אחד אחד, לא כולם ביחד, כדי שנוכל להבחין מי מצליח ומי נכשל.
9. החניכים המחזיקים בקצה החבל, מנענעים אותו על שטח הרצפה, כמו נחש מתפתל, בכדי להקשות על החניך החוצה את החדר. אין להעלות את החבל לגובה, רק לנענע אותו צמוד לרצפה.
10. זהירות: להזיז את החבל בעדינות, ולהרחיק רהיטים וחפצים חדים, כדי למנוע נפילות כואבות.

תובנה:

אנחנו חושבים שהדברים השגרתיים נעשים מאליהם... אנחנו לא מבינים שגם כדי לקום, או ללכת ברחוב, צריך חסד מיוחד מהקב"ה שיחזיק אותנו מכל הכיוונים.

מעורר

5

פטנט:

**”אחר המעשים
נמשכים הלבבות”**

היום נלמד על הנוסחה הפלאית מכולם ליצירת שמחה.
ממש פטנט! והוא עובד לא רק על שמחה, אלא בכל דבר...
אנו מסוגלים לשלוט ברגשות שלנו, להשפיע על הלב שלנו,
ולהחליט כמה נשמח בחיים.

גם אם מסביב קורים דברים מדכאים, גם כשהכל נכשל ומסתבך,
ההרגשה שלנו תלויה בנו! ואם נרגיש שמחים ומאושרים, הכל
יתחיל להסתדר.

אז איך עושים את זה? בואו נצא לדרך.

כך כתב גם בעל ה'שומר אמונים': "וידבר עם חבריו בצהלת פנים וטוב לבב, כי זה גורם להביא שמחה בלב".

כלומר: אתה רוצה להיות שמח? גם אם אתה עדיין לא כזה, תעשה את ה"פרצוף" של שמחה, תחייך לכולם, ותחייך לעצמך כאילו זכית בפייס...

תשתמש בהתנהגות הזו גם אם לא "באמת" יוצא לך ממעמקי הלב. כי בניגוד למה שחשבנו - שהלב אמור להיות המוביל, והמעשים צריכים להתבצע אחריו - האמת היא הפוכה: "אחרי הפעולות, נמשכים הלבבות".

נעשה כפי יכולתנו, נשמור על פרצוף שמח, וכך נזכה להיות שמחים באמת.

הרמב"ן מדריך באגרתו המפורסמת והידועה לבנו, לדבר בנחת, ולהסתכל כלפי הארץ כאשר הוא מדבר עם אדם אחר. הוא לא מורה לו: "תחוש צורך אמיתי לדבר בנחת", אלא "דיבורך יהיה בנחת וראשך כפוף, ועיניך יביטו למטה לארץ, ולבך למעלה". הרמב"ן שם מבטיח שעל ידי זה "תעלה על ליבך מידת הענוה", הרי לנו שהתנהגות חיצונית של ענוה, תקנה את המידה הנפלאה הזו באמת בתוך הלב.

נטה אוזנינו לדבריו הנפלאים של הסבא מקלם (חכמה ומוסר ח"ב עמ' קעב):

"ההצלחה מוספת כח וגבורה להשתוקק עוד יותר לעשות מעשים ביתר שאת יותר עז מקדם. וכ"ש בעניינים נפשיים - מי שמרגיש הצלחה בהם כבחכמה וכדומה לזה מעלות נפשיות, ההצלחה תעורר אצלו רגשות הנפש נעלה מאוד להשתוקק עוד להוסיף אומץ... כי אצלי הדבר שאני עושה עם תשוקה נגד הדבר בלי תשוקה, ממש כמו מעשה ללא עשה. ומוזה מוסר נמרץ לאדם... כי ידעתי אם היה עושה הכל בתשוקה - מי יודע לאיזה מדרגה גדולה היה מגיע בימי חלדו, כי התשוקה תרחיב כוחותיו ותרחיב דעתו למעלה ראש, ותסיר העצלה, ויתרגש רגשות הנפש לרוץ כגבור אורח החכמה והמעלה. ועל כן הקפידה התורה מאוד על העדר השמחה, כי העדר השמחה הוא העדר התשוקה, כי הם אחד, וכל מה שיוסיף תשוקה - יוסיף הצלחה".

הצעה מעשית: חוש ההומור

כדי להבין איך עושים זאת, כדאי לראות את דבריו המאלפים של הגר"ש וולבה זצ"ל בספרו 'עלי שור' (ח"ב עמ' רמב):

"מה יעשה אדם שלא יגיע כלל לידי הקפדה? מידה אחת ישנה, מי שניחון בה אינו

שיח פתוח:

- האם יש ערך לשמחה חיצונית, שאינה נובעת מתחושת שמחה אמיתית בתוך הלב?
- האם אני יכול לשנות את ההרגשות שלי?

תשובה

השמחה החיצונית גוררת שמחה פנימית:

מפורסמים דבריו של ספר החינוך (פרשת בא מצוה טז) שכל מצוות הקרבנות היא משום ש'אחר המעשים נמשכים הלבבות', לפנינו מילותיו הקדושות:

"ועתה בני, אם בינה - שמעה זאת והטה אוזןך ושמע, אלמדך להועיל בתורה ובמצוות: דע כי האדם נפעל כפי פעולותיו, ולבו וכל מחשבותיו תמיד אחר מעשיו שהוא עוסק בהם, אם טוב ואם רע. ואפילו רשע גמור בלבבו וכל יצר מחשבות לבו רק רע כל היום, אם יערה רוחו וישים השתדלותו ועסקו בהתמדה בתורה ובמצוות, ואפילו שלא לשם שמים, מיד ינטה אל הטוב, ומתוך שלא לשמה בא לשמה, ובכוח מעשיו ימית היצר הרע כי אחרי הפעולות נמשכים הלבבות. ואפילו אם יהיה אדם צדיק גמור ולבבו ישר ותמים, חפץ בתורה ובמצוות, אם יעסוק תמיד בדברים של דופי - דרך משל, שהכריחו המלך ומינהו באומנות רעה באמת, אם כל עסקו תמיד כל היום באותה אומנות - ישוב בזמן מן הזמנים מצדקת לבו להיות רשע גמור. כי ידוע הדבר ואמת שכל אדם נפעל כפי פעולותיו, כמו שאמרנו".

זה נכון לגבי קרבן, זה נכון לגבי חזרה בתשובה, וזה נכון לגבי כל דבר בחיים, ובפרט לגבי מידת השמחה.

לפנינו לשון המסילת ישירים (סוף פ"ז):

"ואמנם כבר ידעת, שהנרצה יותר בעבודת הבורא יתברך שמו, הוא חפץ הלב ותשוקת הנשמה... ואולם האדם אשר אין החמדה הזאת לזהטת בו כראוי, עצה טובה היא לו שיזדרז ברצונו כדי שימשך מזה שתיולד בו החמדה בטבע, כי התנועה החיצונית מעוררת הפנימית, ובודאי שיותר מסורה בידו היא החיצונית מהפנימית. אך אם ישתמש ממה שבידו, יקנה גם מה שאינו בידו בהמשך, כי תיולד בו השמחה הפנימית והחפץ והחמדה מכח מה שהוא מתלהט בתנועתו ברצון".

או ישראל. זו שאלה שיש לה השלכות מרחיקות לכת, כמו פדיון הבן, נישואי גרושה, נשיאת כפיים ועוד, ולפיכך חשוב לברר את הנושא עד תום.

עתה, אמר הרב זילברשטיין, יש בידי כלי נוסף לבדיקת הדברים לאשורם... הורה הרב זילברשטיין, לחקור את האיש אם הוא זוכר דבר מה מקטנותו: אירוע מרגש, חוויה שנשמרה בזיכרון, משהו משמח מזיכרונות ילדותו בחיק הוריו.

סיפר האיש שאינו זוכר הרבה, אך הוא זוכר כי חיו בבית הוריו בדוחק ובעוני, וכמעט אף פעם לא נרכש בגד חדש. רק לקראת כל חג, הייתה אמו חוסכת כסף מבעוד מועד, וכל המשפחה יצאה לאירוע הגדול: רכישת זוג גרביים חדשות לאבא לקראת החג!

אף שהמידע - על פניו - נראה חסר ערך, שמח הרב זילברשטיין עליו כמוצא שלל רב. 'קרוב הדבר שהוא כהן' אמר בסיפוק, 'כי הרי בחו"ל נושאים הכהנים כפיהם רק ברגלים, ואם כן - יש יסוד סביר להניח כי היה חשוב לאמו שיהיו לאביו גרביים חדשות ונאות לקראת קיום המצוה, ולפיכך הקפידה לציידו מדי חג בזוג גרביים חדשות'...

מעתה יש טעם לחפש ולחקור ביתר שאת הוכחה לכך שהם אכן משפחת כוהנים, הטעם שנשאר מחיבת רכישת הגרביים לדבר מצוה, יעזור ויתן כוח למצוא הוכחה גמורה לייחוס הכהונה!

! תובנה

הבה נחשב! הרי בשעת מעשה, לא העלתה האם בדעתה איך תיחקק רכישת הגרביים בלבד של בנה. היא בוודאי שלא יכולה הייתה לחלום, שבזכות 'אירוע רכישת הגרביים' יתגלה ייחוסו של בנה, בעוד כמה עשרות שנים.

זוהי דוגמא מאלפת לכך ש'אחר המעשים נמשכים הלבבות', שמחה שמלווה את קיום המצוה, אוירה ותחושה של שבת וחג - אלו נשארים לנצח, ויכולים לפעול גדולות ונצורות לעולמי עדי.

קפדן: מידה זו היא **בדיחות הדעת הנקראת בפי העולם 'הומור'**, ראיית האור בתוך השלילה והשלילה בתוך האור, כאשר הפקחות והאהבה כרוכות זו בזו. רוח טובה נסוכה על אדם שיש בו בדיחות הדעת. יש לנסות להתלמד בהומור. יש להתלמד למצוא בחיי יום אופנים והזדמנויות להגיב בהומור. הצלחה בזה היתה מעשירה מאד את חיינו, הן בפנימיות - בינינו ובין עצמינו, ובין ביחסינו עם הבריות".

השריית אווירה נעימה וחוש הומור באופן תמידי, מביאים הרבה אווירה שמחה.

הנה דוגמא, בואו נספר את הסיפור הבא:

רופא אחד אמר לחולה: "צר לי להודיע לך שאתה סובל משתי בעיות חמורות - לב חלש, ואובדן זיכרון".

ענה לו החולה: "זיכרון שמיכרון, העיקר שהלב בסדר..."

האם הסיפור הזה עורר שמחה בליבנו? מן הסתם כן... הרי שקצת הומור דק ונעים, מעורר את הלב לשמחה ולרגשות חיוביים.

סיפור 1 | "תורת אמך"...

סיפר הרב אשר קובלסקי שליט"א:

כאשר מורי ורבי הרבי מנדבורנה זי"ע, ישב שבעה על אמו הרבנית הצדקנית, הגיע לנחמו רבי יצחק זילברשטיין שליט"א, רבה של שכונת 'רמת אלחנן'.

אמר אז הרבי, כי הפסוק 'שמע בני מוסר אביך ואל תטוש תורת אמך' טעון ביאור, כי הלא האב הוא המלמד את בנו תורה, ומהי 'תורת אמך' המוזכרת בפסוק?

וביאר הרבי, ש'תורת אמך' היא התחושה בבית סביב חיי התורה. אמא לילדים נושאת באחריות לשמחה ולחדווה שיהיו בבית לקראת קיום מצוה, לתחושות החום והחביבות שתשרה בבית לקראת שבת המלכה, לאווירה המרוממת שהיא נוסכת בנסיכיה הקטנים לקראת קיום מצוה בחיק המשפחה. ניחוח החלות של אמא, הממתקים שהיא מחלקת באהבה ל'עונג שבת', הבגדים המגוהצים בקפידה לכבוד שבת - אלה נכסים הנשארים טבועים בדם ילדינו...

בהשגחה פרטית מופלאה, הזדמנה כמה ימים קודם לרב זילברשטיין שאלה, בעניין אדם שעלה מרוסיה והתברר כי הוא יהודי, אך לא ידוע ייחוסו - כהן, לוי

בחי. הרגשתי עמוק עמוק בפנים שמחה עצומה, שמחה על שיש לי 'נשמה קדושה', שמחה על שאני 'יהודי', שמחה שיש לי 'אבא בשמים'. הבנתי שהחיים שחייתי עד עכשיו הם הבל הבלים. נהייתי לאדם אחר.

"בסופו של יום, ברור היה לי כשמש בצהרים שלצבא אינני חוזר, אלא הישר לשיבה, לחבוק את התורה הקדושה, את אבא שבשמים, כל השנה, לא רק בשמחת תורה.

"כך עשיתי, כך בניתי את ביתי, וב"ה זוכה אני כיום להיות מלמד של תינוקות של בית רבן".

! תובנה

זו כוחה של שמחה של מצוה. אחר המעשים נמשכים הלבבות.

סיפור 3 | איך צומחיק לגדול בישראל?

אחד מגדולי ישראל נשאל, כיצד זכה לגדול לגאון בישראל.

במקום להשיב, נהג לספר את הסיפור הבא:

'בהיותי ילד צעיר, חזרתי הביתה מה'חידר' - שלא היה אלא קבוצת ילדים שלמדה עם מלמד בבית הכנסת בעיירה, וסיפרתי כי סיימנו היום ללמוד פרשה אחת.

להפתעתי, אמא הכינה לשעת ערב ארוחה מפוארת ומושקעת שלא עלתה על שולחן הוריי העניים אלא בחגים, לבשה את הבגד החגיגי היחיד שהיה לה בבית והשמור מכל משמה ובשעת ערב חגגו כל בני הבית את הסיום הגדול - סיום פרשה מהתורה!...

'היום' המשיך ואמה, 'אני יודע שלא הייתה באמת 'סיבה למסיבה'... סיום פרשה מהתורה, עם כל הכבוד, אינה באמת מאורע - הרי כל שבוע מסיימים כל הקהל פרשה כזו.

אבל התחושה הנפלאה שזה הכניס בי, החביבות העצומה שהרגשתי עם

סיפור 2 | הריקודים שהתלירו בתשובה

מתוך עלון 'דרשו':

ספר לי כיצד חזרת בתשובה? הפצרתי באותו 'בן עליה' הדר בשכונתי - אשר אור שמחת התורה נסוך היה בתמידות על פניו - כאשר נודע לי כי איננו 'דתי מבית'.

"צריך זמן בשביל זה", השיב. "איזו הזדמנות מיוחדת..."

ובסוף היא הגיעה.

"היה זה זמן מה לפני מועד גיוסי לצבא", פתח את סיפורו. "רציתי להספיק לראות עולם' עוד טרם שנות הצבא העומדות בפתח. נסעתי לארה"ב לראות את 'אמריקה' - ארץ האפשרויות הבלתי מוגבלות. ואכן חרשתי את אמריקה הגדולה לאורכה ולרוחבה, החל ממפלי הניאגרה, דרך גורדי השחקים במנהטן, וכלה בבית הלבן ושדרת המוזיאונים - שבעיר הבירה 'ושינגטון'.

"לפתע אני רואה כי התארך הזמן מהצפוי, וימי חגי תשרי עומדים בפתח - ר"ה, יום כיפור, סוכות. לא נעים לחגוג אותם בבדידות עם תרמיל על הגב. נזכרתי בקרובי משפחה רחוקים הדרים בעיר לייקווד שבמדינת ניו-ג'רסי, יהודים מסורתיים עם לב יהודי חם. יצרתי עמם קשה.

"תבוא, בשמחה! יש בייסמנט גדול מיוחד לאורחים', הזמינו. באתי, הכנסת-האורחים הייתה בנוסח אמריקאי על כל המשתמע. כל מה שהיה עלי לשלם, זה לשמוע קצת תקיעות בר"ה, 'כל נדרי' ביום כיפור, וכן על זה הדרך.

"והנה הגיע יום שמחת תורה. אומר לי המארח: 'תשמע, להיות בשמחת תורה בלייקווד ולא לבקר בהיכל השיבה, לראות אלפי בחורים שמחים עם התורה - זו החמצה!'

"טוב, מה לא עושים כשבעל הבית - המארח, מבקש בקשה צנועה שכזו?

"וכן, שם אירע ה-מ-ה-פ-ך! שמחה כזו לא ראיתי מחיי. הבחורים שיתפו אותי בריקודים, ואף נתנו לי רקע על תוכן השירים - 'ברוך הוא אלוקינו שבראנו לכבודו', 'אין אדיר כהשם', 'אשרי העם שככה לו אשרי העם שהשם אלוקיו' וכו' וכו'. מה אומר ומה אדבר, נכנסתי בשעות הבוקר להיכל השיבה, ויצאתי רק בשעות הערב. לא יכולתי לעזוב את הריקודים לרגע.

"אינני יודע להגדיר מה קרה לי שם בדיוק, אך ה'לב' שלי נפתח לראשונה

הפעלה | אירוע הרקדה...

משפט פתיחה:

אמרנו מעשים? קדימה, אין זמן לדיבורים...

הסבר כללי:

אירוע הרקדה, עם אורגן/ נגן MP3 ובוקסה - מוזיקה ישיבתית רועשת ושמחה ממש כמו חתונה...

חומרים נדרשים:

- בוקסה [כדאי לעודד חניכים להיות שותפים, להשיג את הציוד הדרוש].
- נגן MP3 או אורגן [אם יש מי שיודע לנגן...]
- הרבה שתייה
- מצב רוח...

הסבר מפורט בשלבים:

1. הכינו אירוע מושלם של הרקדה ממש כמו חתונה שמחה!
2. הצטיידו מבעוד מועד בכל האמצעים הדרושים לכך, ו...קדימה!
3. שימו לב, הקפידו על שירים שמחים וישיבתיים - כי המסר הוא הרי: שמחה אמיתית שנכנסת ע"י המעשים.
4. תשלחו ל'יחידו' תמונות מאירוע ההרקדה... ואם אפשר גם הקלטה או הסרטה...

הסיום הזה, החום וההערכה הרבה לתורה שנשבו מכל מאכל שהכינה - אלו חוללו מהפך בנשמתי והביאוני עד הלום!...

! תובנה

כדאי לחגוג כל אירוע תורני, לעשות 'עסק' מכל סיום, ליצור אווירה שהתורה ומצוותיה הן השמחה האמיתית והיחידה, ועליהן - ורק עליהן - גאוותינו.

התחלה

סיום

הפירוץ לניקיון

אמא ביקשה לשמור על האחים הקטנים המסוכני, אבל אני כבר עייף

החמאתי לאבא הרבה בניקיונות וקניות לפסח

צעקתי על אח שלי שלא החדר ניקה את החדר

החמאתי על מסירותה בניקיונות

אמא ביקשה לחדק בשמחה עבדתי וכל ירצתי לעשות מה שאמא אמרה

אמא שלי ביקשה שאבא לא יתעסק לחדק את המגירה

אבא ביקש לבוא עימו לקניות ולעזור לו במכולת, אבל הידיים שלי כבר כואבות מלסחוב

רבותי עם ישתוק את הוצפה אחותי מי

אמא לי, לילי לנח מעט מתניקיונותי, להחביבתי מעצמי

אחותי ביקשה ממני לעזור לה לסדר את חדר המשחקים ואני נרתמתי מיד בשמחה

רבותי עם חבר שלי שולא רצה לבוא לשחק איתי כי עזר לאמא שלו לנקות לפסח

אחתי ורבותי לא ידעו לסדר את חדר המשחקים

אבא שלי רצה לבוא עימי לחדק את חדר המשחקים

אבא ביקש ממני לעזור לו בקניות לפסח אבל אני מעדיף לשחק עם חבר

המגירה שלי מלוכלכת ואני לפסח לא מנקה אותה

אבא ביקש עזרה בסחיבת כלים להגעלת כלים ואני התנדבתי ראשון

מערך
6

לימוד תורה בשמחה כל אחד יכול!

מה יותר מתוק מדבש? התורה הקדושה - "מתוקה מדבש ונופת צופים".

איך באמת מרגישים שהתורה מתוקה? איך יתכן להרגיש מתיקות בלימוד התורה, אם לפעמים זה כל כך קשה?

אתם לא לבד... ילדים רבים חוששים בדרך אל ההצלחה והשמחה בלימוד התורה: האם גם אני מסוגל?

מתיקות התורה היא דבר זמין לכל אחד. היצר מבקש להקשות עלינו, שנחשוב שהנאה מלימוד התורה זה משהו ייחודי לאנשים נדירים. אבל האמת? יש טיפים פשוטים שיהפכו את לימוד התורה של כל אחד מאיתנו לעיסוק מרתק, מהנה, עם טעם מתוק.

לכן, ככל שנתבונן בחשיבות לימוד התורה, נאהב יותר את הלימוד ונטעם את טעמו הערב.

דוגמא ליקרת לומד תורה: האור החיים הקדוש בפרשת בשלח, כותב דבר מדהים: **“אכן תנאי זה הוא בכלל התנאים שהתנה ה' על כל מעשה בראשית להיות כפופים לתורה ועמליה ולעשות כל אשר יגזרו עליהם וממשלתם עליהם כממשלת הבורא ברוך הוא(!)... ולזה כל צדיק וצדיק שיעמוד אחר קבלת התורה יביא בידו שטר חוב א' לכופו ליחלק לפניו, ותמצא שכשלא רצה ליחלק לר' פנחס בן יאיר ולהמתלה עמו רצה לקונסו ופחד הים ממנו”**.

כדאי להתבונן כמה דקות לפני הלימוד, בספר המעורר את הלב ללימוד תורה, ומוזכר לנו את חשיבות התורה ולומדיה. כך, הלימוד יקבל טעם מתוק (לדוגמא, בתחילת ספר 'חזון איש' אורח חיים, יש רשימת ציטוטים מחז"ל בחשיבות ומתיקות התורה).

שים לב

בנספח הבאנו כמה אמרות מיוחדות על חשיבות לימוד התורה והשפעתה על לומדיה.

טיפ שני - הספק, סיכומים והלכה למעשה:

כאשר מקפידים לצאת מהלימוד עם 'משהו בידיים', הסיפוק אדיה, ושמחה רבה נלוות ללימוד.

חשוב מאוד להשקיע בכך, שכל לימוד יהיה עם מטרה מוגדרת, יעד שאני רוצה להגיע אליו.

לומד בעיון? בסוף הסוגיא תסכם על גבי הכתב: כמה שיטות למדתי בסוגיא? איזה ביאור נאמר בכל שיטה? מה ה'נפקא מינה' ביניהם? הסיכום מקנה תחושת ספוק אדירה ומעניק טעם ערב בלימוד.

לומד בקיאות? הצב לעצמך יעדים, ועמוד בהם. כל סיום פרק, או מסכתא, עניק לך טעם מתוק.

לומד הלכה? כבוש לך עוד ועוד יעדים של נושאים הלכתיים אותם הקפת ואתה יודע.

אין שמחה כשמחת קנין התורה!

שאלות לדיון

- מה עושים כדי לקבל הנאה מהלימוד?
- אם אני לא מצליח להבין כלום, איך אהנה מהגמרא?
- הרי אני כבר לא יגדל כמו מרן הרב עובדיה, אז מה יש לי להשקיע בלימוד?

תשובה

ידועים דברי האור החיים הקדוש (דברים כו, יא): **“אם היו בני אדם מרגישין במתיקות ועריבות טוב התורה, היו משתגעים ומתלהטים אחריה, ולא יחשב בעיניהם מלוא עולם כסף וזהב למאומה, כי התורה כוללת כל הטובות שבעולם”**.

המתיקות הזו קיימת בתורה, השאלה היא רק: איך נטעם אותה.

טעמים רבים ברא הקב"ה בעולמו. מהם, יש טעמים מולדים, ויש טעמים נרכשים. סוכה, כל ילד אוהב, לא צריך 'ללמד' אותו לאהוב את הטעם הזה. אבל אם נתנו לתינוק פיצה וצ'יפס, הוא ירוק את זה בגועל. רק כשהוא גודל קצת, הוא מתחיל לבקש בכל יום הולדת שיקנו פיצה...

טעם התורה הוא טעם נרכש. יש כמה טיפים שיעזרו לנו לרכוש את הטעם הזה, ואז לא נרצה לעזוב את לימוד התורה...

טיפ ראשון - התבוננות ביקרת לימוד התורה:

כדי לאהוב את לימוד התורה, יש להתבונן במעלתה עד שמגיעים לאהבתה.

כפי שאומרים חז"ל בספרי (דברים ו, ד, ומביאם הרמב"ם בסה"מ מצווה ג) איך להגיע לאהבת ה': **“והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום על לבבך. למה נאמר? לפי שהוא אומר “ואהבת את ה' אלקיך בכל לבבך”, איני יודע: כיצד אוהבים את הקב"ה? ת"ל “והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום על לבבך, שמתוך כך אתה מכיר את הקב"ה ומדבק בדרכיו”**.

כך גם אומר רש"י בפרשת וירא (בראשית יח, יט), שהיכרות מובילה לקשר ולאהבה **“שהמחבב את האדם מקרבו אצלו ויודעו ומכירו”**.

פעם, התעוררה לאחד התלמידים שאלה חמורה באמצע השיעור, הוא רשם את השאלה לעצמו ולאחר השיעור נגש לר' ברוך בער והציע את שאלתו.

"שאלה טובה" - אמר ר' ברוך בער - "לא חשבתי עליה כלל, אעיין בה..."

הבחור הוחמא מתגובתו של ראש הישיבה וחיכה למוצא פיו, ואכן לאחר כמה דקות של עיון, אורו פני הרב, הוא הרצה לפני השואל תשובה נפלאה שהאירה את הסוגיא באור חדש, אור יקרות, ובשמחה של תורה שב התלמיד לגמרתו, להמשיך לעסוק במשולש חייו.

עודנו שקוע בהרהורים על התירוץ הנפלא, שמע התלמיד רחש קל סביבו, הוא הרים את עיניו ולהפתעתו ראה את ראש הישיבה עומד לידו ובפיו דבר מה אליו, "סליחה, התירוץ שעניתי לך אינו אמיתי, צריך עדיין לעיין בקושייתך...!" טרם הספיק הבחור לשאול מהו הפקפוק בתירוץ שהיה נראה כה נפלא, הסתלק הרב מהמקום, והתלמיד נשאר תמה ומסוקרן...

היום תם, והבחור נשכב לישון, לאחר שעברו עליו שעות רבות של עיון בכל צדדי הסוגיא כדי לנסות להבין מדוע חזר בו ראש הישיבה מהתירוץ, ולפתע באמצע הלילה, נקישות נשמעות על דלת חדרו, התלמיד התעורר, הביט בשעונו, ארבע בבוקר! מי נוקש בשעה זו על הדלת? והנה נקישה נוספת, ועוד אחת...

התלמיד קם, נטל את ידיו ופתח את הדלת, לתדהמתו רבי ברוך בער, הראש ישיבה הנערץ בפתח, פניו שמחות ומאירות כלפיד, "התירוץ..." - קרא רבי ברוך בער - "התירוץ שאמרתי לך נפלא... הוא מצוין... בדקתי אותו מכל צדדיו והוא אמת לאמיתה של תורה..."

"אם כן" - שאל התלמיד - "מעיקרא מאי קסבר, והשתא מאי קסבר? מחמת איזו קושיא חזר בו הרב מהתירוץ, ואיך היא תוצאה?"

"מהרגע הראשון" - הסביר לו הראש ישיבה - "היה התירוץ נראה נפלא ביותר, אך לאחר כמה רגעים חשבתי: איך אפשר להגיד תירוץ אמיתי על קושיא חמורה כל כך ברגע אחד, מבלי לעמול עליו, להתאמץ ולהתייגע. משוכנע הייתי שתירוץ שנקנה בלא עמל אינו יכול להיות אמיתי, כי תורה נקנית בעמל וביגיעה ולא בהבזק של רגע... לכן, למרות שנהייתי מאוד מהתירוץ, לא יכול הייתי להשלים איתו מבלי שנתקיים בו התנאי של 'עמל התורה', עתה לאחר שעמלתי עליו כדבעי, יכול אני להעיד על התירוץ בבטחה כי אמיתי הוא..."

הסברו של ראש ישיבה, היה עבור הבחור שיעור חי ומוחשי בעניין 'עמלה של תורה'...

טיפ שלישי - לחזור על הלימוד כדי לזכרו:

נקרא את דברי הגמ' בעירובין (גד, א): "א"ר אמי מאי דכתיב 'פִּי נָעִים פִּי תִשְׁמְרֶם בְּבִטְנְךָ יִכְנֹוּ יַחְדָּו עַל שְׁפָתֶיךָ?' - אימתי דברי תורה נעימים - בזמן שתשמרם בבטנך (כשתזכור אותם), ואימתי תשמרם בבטנך - בזמן שיכוננו יחדיו על שפתיך (כשתחזור עליהם). ר' זירא אמר מהכא 'שמחה לאיש במענה פיו ודבר בעתו מה טוב', אימתי שמחה לאיש - בזמן שמענה בפיו."

חזרה - מקנה זיכרון. זיכרון - מעניק שמחה.

טיפ רביעי - עמל התורה:

זוכרים פעם שנאבד לכם משחק חביב במיוחד, חיפשתם וחיפשתם אותו שעות ארוכות, ופתאום ברגע אחד - מצאתם אותו! אחחח, איזו שמחה, איזה אושר!

הרגע הזה בו אנו מוצאים משהו שהתייגענו עליו, הוא רגע של שמחה אמיתית.

המתייגע בלימוד התורה, מבקש בכל מאודו להבין, לקלוט מה קורה בסוגיא, לתפוס את מבנה דף הגמרא, למצוא תשובה לשאלתו, ולא מוותר עד הפיתרון--- זוכה בסוף לרגע של הארה, רגע של מציאה שמשמחת את נפשו בשמחה אדירה. הוא מרגיש שכל העולם לצידו, שמשמים נשלחו מלאכים לעזורו!

יגעת ומצאת תאמין - וגם תשמח!

סיפור 1 | סיפור בעלמל התורה

בישיבת 'כנסת בית יצחק', ישיבתו של הגאון רבי ברוך בער ליבוביץ זצ"ל בעל ה'ברכת שמואל', נאמר השיעור כללי באימה וביראה. דממה מוחלטת שררה שם, התלמידים רוצים לקלוט כל מילה, הם יודעים שרבים שוקל היטב כל מילה שיוציא מפיו, ואף שוקל בדיוק מה לא ראוי להיאמר. לכן, לא נשאלו שאלות כמעט במהלך השיעור, כי הם ידעו שהתירוץ, הקושיא או הראיה שנאמרו על ידי רבם, עברו שבע בדיקות ושבע חקירות, והשאלה שעלתה במוחם, עלתה בודאי אף במוחו הגאוני של ראש הישיבה והיא נשללה, אם כן, מי אנחנו שנעורר או נערער?

עדיף להתעמק בדברי ראש הישיבה, ורק לאחר השיעור, לגשת ולשאול.

טיפ חמישי - כל אחד יכול:

אל תחשוב "אני כל כך קטן, מה אני כבר יכול להוסיף לעולם התורה? הרי כנראה כבר לא אגדל כמו מרן הרב עובדיה!"

זו טעות גדולה! לא מצפים ממך שתהיה מרן הרב עובדיה, אלא שתעשה את המקסימום **שאתה** יכול לעשות!

כל אחד הוא עולם שלם של דעה ומחשבה, ועליו להוציא זאת החוצה, מן הכח אל הפועל.

הלימוד הישיבתי הוא לימוד של חידוש והפרייה, כל העת מצפים לשמוע תירוצים חדשים על קושיות שנשאלו, ראיות נוספות ליסודות שכבר נאמרו, ורעיונות חדשים שטרם נשמעו.

ספרים ובהם חידושי תורה יוצאים לאור כל העת, ומעידים על ההתקדמות והחידוש הקיימים כל הזמן בעולם התורה.

לכל אחד מאיתנו נתן הקב"ה קו מחשבה מיוחד משלו, עולם פנימי של תפיסות ומושגים, ולכן לכל אחד יש מה לחדש בתורה! כל מי שלומד ברצינות, מתבונן במה שלפניו ומציג את ההבנה שעולה לו מתוך הדברים, הוסיף עוד יהלום לתורה, ודבריו רצויים ואהובים לפני חבריו ומוריו, ויותר מכך - בפני הקב"ה נותן התורה, המשתעשע בדברי בניו אהוביו.

כפי שמספרת לנו הגמרא (גיטין ו, ב), אודות מחלוקת שהיתה בין החכמים בסוגיית 'פילגש בגבעה': "אשכחיה ר' אביתר לאליהו, א"ל מאי קא עביד הקדוש ברוך הוא? א"ל עסיק בפילגש בגבעה. ומאי קאמר? אמר ליה: אביתר בני כך הוא אומה, יונתן בני כך הוא אומה. א"ל ח"ו, ומי איכא ספיקא קמי שמיא? א"ל אלו ואלו דברי אלוקים חיים הן".

לא הביישן למד, ולא מי שבורך בכישרון רב. **אלא מי שנותן כוחו ומרצו להצליח.** למרות שיש בישיבה כישורניים יותר ממך, לא הכישרון עיקר אלא העמל.

התורה מחכה לחלק שלך! 'ותן חלקינו בתורתך', מה עם החלק שלך? בא תגלה אותו!

טיפ שישי - למעט בתענוגות

כולנו מכירים את המשנה באבות (ו, ד) "כך היא דרכה של תורה, פת במלח תאכל, ומים במשורה תשתה, ועל הארץ תישן, וחיי צער תחיה, ובתורה אתה עמל, אם אתה עושה כן (תהלים קכ"ח, ב)': 'אשריך וטוב לך', אשריך בעולם הזה וטוב לך לעולם הבא".

התורה היא חכמה רוחנית, ולהשגתה זקוקים למחשבה עדינה ורגישה, לשכל המסוגל לקלוט עניינים דקים מופשטים מכל חומריות. אדם השקוע בגשמיות עד למעלה ראש, שהסתגל להרהר בנושאים חומרניים, קשה לו להתחבר אחר כך לאורח מחשבה נעלה.

ועוד: לימוד התורה באופן הראוי הוא כאשר התורה היא "עסקו" של האדם, אליו מגמתו, ובו הוא משקיע את כל מרצו. אדם הנוטה אחר תענוגי הגוף ומקדיש זמן ומחשבה כיצד להנעים את חייו, אינו יכול להתייחס לתורה כאל עסקו העיקרי.

אך כמובן שאין מצופה מאף אחד לעשות בדיוק מה שכתוב במשנה לישון על הארץ ולאכול פת במלח...

הבה נקרא את דברי גדולי הראשונים, הראב"ד ורבונו יונה:

כך כתב הראב"ד (בשער הקדושה) וז"ל: "ואל יתענה אדם עינוי נפש פן יחלש ליבו ויתקלקל מעשיו וטבעיו ויתערב מוחו, ויהיה הפסדו מרובה כי יבטל מן התורה ומן התפילה, ואם ילמד לא תהיה תורתו מיושבת ולא יסכים להלכה ולפלפול השמועה **לפי שאין התורה נקנית אלא מתוך שמחה, ואל ימנע עצמו מכל שמחת מצווה ומכל הנאת מצווה, רק שיהיו עיניו פקוחות כנגד היצר ויהיה נזהר עליו פן ימלא כל תאוותיו**" עכ"ל.

וז"ל רבנו יונה (בביאורו למשלי י"ט י'): "התענוגים ניתנו לאדם לקיים גופו ולהנהיג בריאותו ולהרחיב דעתו, כי המחשבה ולימוד החכמה צריכים הרחבת הדעת, ואמרו חז"ל (ברכות נ"ז ב') גם אלה לחכמים, דירה נאה, אישה נאה וכלים נאים, כי ירחיבו דעת האדם, ונכון וראוי כי תהיה זאת כוונת האדם ורצונו מן התענוגים... ראה שם.

אם כן, מצד אחד לא נרדוף אחר התענוגות, לא נרבה בהם יתר על המידה, ונזכור שהם אינם עיקר החיים. מאידך, לא נשלול את הנאות העולם מעצמינו לגמרי, נטעם ממה שנתן לנו הקב"ה, ונזכור שהעיקר לחזק את גופינו ונפשינו לעבודת ה' וללימוד התורה.

נספח

א. חשיבות לימוד התורה:

כנגד כולם:

במסכת פאה (א, א) מובאת רשימת מצוות מיוחדות שאדם נהנה משכרם גם בעולם הזה, וגם בעולם הבא, ולבסוף אומרת המשנה כי "תלמוד תורה כנגד כולם".

קיום העולם:

הנביא אומר שהעולם תלוי בלימוד תורה "אם לא בריתי יומם ולילה, חוקות שמים וארץ לא שמתיי" (ירמיה לג, כה). וכותב על כך מרן רבי חיים מוואלוז'ין זצ"ל בספרו "נפש החיים" (עמ' רכ"ז): "והאמת בלי שום ספק כלל, שאם היה העולם כולו מקצה עד קצהו פנוי ח"ו אף רגע אחד ממש מעסק והתבוננות שלנו בתורה, כרגע היו נחרבים כל העולמות, עליונים ותחתונים, והיו לאפס ותוהו חס ושלושם..."

השאלה למעלה:

מבין השאלות שנשאל האדם לפני חישוב דינו בעולם האמת, השאלה הראשונה היא "קבעת עיתים לתורה?" (שבת לא, א. ועיין קידושין מ, ב. וברמב"ם ת"ת ג, ה).

השראת השכינה:

בגמרא בברכות (ו, א) כתוב: "מנין לשנים שיושבים ועוסקים בתורה ששכינה עמהם, שנאמר אז נדברו יראי ה' איש אל רעהו ויקשב ה' וגו'... ומנין שאפילו אחד שיושב ועוסק בתורה ששכינה עמו, שנאמר בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבוא אליך וברכתך". עוד אמרו חז"ל (חגיגה יב, ב), שהלומד תורה - חוט של חסד משוך עליו.

הגנה והצלה:

"תורא מגנא ומצללא" התורה מגינה פיזית על הלומד ומצילה אותו (סוטה כא, א).

לסיים - תזכורת קטנה:

בלימוד תורה, יש לנו מתנה גדולה מהקב"ה - שהיא כל כך מתוקה ונעימה, שממש כיף ללמוד אותה! אלא, שצריך קצת מאמץ בהתחלה.

"כל ההתחלות קשות, מכאן ואילך - יערב לכם!" (רש"י שמות יט, ה). רק אחרי שנקריב מעצמינו, נלמד גם בלי טעם וחשק, אז תגיע המתקת הגדולה.

אשרינו!

סיפור 2 | לדעת לומר לא

מתוך עלון כאיל תערוג וארא תשע"ח:

המעשה דלהלן אירע עם ילד בן תשע הרגיש לגלוטן. מעולם לא היו לו בעיות אכילה, תמיד אכל מה שמותר וטוב לו. אולם יום אחד חזר הילד מתלמוד התורה והודיע שהוא מסרב לשמור על הדיאטה. "אני רוצה עוגיות ופיצה!" הכריז. לא הועילו תחנוני ההורים...

יצאו ההורים יחד עם בנם לבני ברק, לביתו של מרן ראש הישיבה הגרא"ל שטיינמן זצ"ל.

סיפרו לו כי הילד סובל מצליאק, אולם מסרב לשמור על הדיאטה המומלצת.

ראש הישיבה, ששמר אף הוא על דיאטה קפדנית, הישיר מבט לעבר הילדון ושאל אותו: "מה תרצה להיות כשתהיה גדול?" ענה הילד: "אני רוצה להיות גדול הדור". הרב לא חיך ולא צחק. הוא שמע היטב את תשובת הילד, הנהן בראשו ואמר: "תדע לך, שהיום קשה מאוד להיות 'גדול'. יש לילדים של היום כל כך הרבה דברים טובים ודברים יפים. כל מה שילד רוצה הוא מקבל מיד! אבל בשביל להיות 'גדול', בשביל לצמוח באמת, צריך לדעת לומר "לא". צריך לדעת לסרב להצעות ולפיתויים".

כך אמר הרב שטיינמן, ואז החזיק בכף ידו של הילד ואמר: "אני חושב שאם יהיה מישהו שיצמח להיות 'גדול' אמיתי, הוא יהיה דווקא ילד שסובל מצליאק או סוכרת או דבר דומה. אני חושב שדווקא ילד שידע לומר 'לא' ומתאפק ועובד על יצרו יוכל לגדול באמת". כך אמר הרב, ובירך את הילד בברכה חמה ולבבית.

הילד שמע את הדברים, חיך באושר ויצא החוצה עם חיוך מנצח. "ומה עם הגלוטן?" שאלה האם הנרגשת, אך הילד ענה בפשטות: "אני לא אגע בגלוטן בחיים! הראש שיביה אמר שכך מתאמנים והופכים להיות 'גדולים'".

ב. השפעת התורה על הלומד:

תורה היא דרך חיים: התורה הקדושה אינה אוצר ידע בלבד, אלא היא דרך חיים. חכמת התורה לא נועדה רק להקנות ללומד ידיעות, מה מותר ומה אסור, אלא להפוך אותו לאדם איכותי ונעלה יותר. חכמת התורה חורטת בנפש האדם את רישומה, את צביונה ואת השפעתה. מדען, הוא אדם בעל ידיעות רבות ויכולת ניתוח והסקת מסקנות, אבל חכמי התורה הופכים מעצם עיסוקם בתורה לאנשים בעלי אישיות נעלה, השולטים על רצונותיהם ותאוותיהם, וכל חייהם מודרכים על ידי התורה.

מגדלים את לומדיהם: נאמר בפרשת האזינו (דברים לב, ב), "יערוף כמטר לקחי, תיזול כטל אמרתי, כשעירים עלי דשא", ודרשו חז"ל (ספרי דברים ש"ו) "כשעירים עלי דשא - מה שעירים הללו יורדים על העשבים ומעלים אותם ומגדלים אותם, כך דברי תורה מעלים אותך ומגדלים אותך... וכרביבים עלי עשב - מה רביבים הללו יורדים על העשבים ומעדינים אותם ומפנקים אותם כך דברי תורה מעדינים אותך ומפנקים אותך". לימוד התורה הופך את הלומד לאדם בעל אישיות ישרה, מזג נוח, עם מידות מתוקנות ועדינות.

חכמה כוללת: לימוד התורה אינו 'עוד חכמה', אלא זו החכמה הגדולה ביותר שכוללת את כל החוכמות שיש בעולם, וכל הלומד את התורה הופך לאדם טוב יותר ומחכים מאוד. דבר זה ניכר מאוד אצל בני הישיבות, הלומדים היטב גמרא, ומשקיעים בכך רבות, עד שמוחם נעשה חריף וחד, הם יודעים לנתח כל נושא בצורה בהירה ולמצוא מיד את הנקודה העיקרית. הם מפרידים בין עיקר לטפל, מחברים את הפרטים לכדי תמונה אחת גדולה, ומוחם עובד במהירות.

המהר"ל מפראג בספרו נתיבות עולם (נתיב התורה פרק יא) מבאר את ההבדל בין חכמת הגויים לחכמת ישראל - התורה. שחכמת הגויים היא חיצונית, וחכמת התורה היא אלוקית וחודרת לתוך תוכו של הלומד אותה - ומשנכנסת לפנימיותו, הרי היא מתאחדת עם הלומד, והופכת לחלק בלתי נפרד ממנו.

שורש העולם:

התורה קדמה לעולם תתקנ"ד [954] דורות (פסחים נד א). והזוהר מוסיף "אסתכל באורייתא וברא עלמא" שהקב"ה הסתכל בתורה ולפיה ברא את העולם. (זוהר חלק ב', קס"א, רע"ב).

רפואה ואריכות חיים:

התורה מרפאת את לומדיה ומאריכה את חייהם (עירובין נד, א).

התורה חשובה מהכהונה ומהמלכות, ואף מכהונה גדולה, ולכן יש לכבד ממזר תלמיד חכם אף נגד כהן גדול עם הארץ (יומא דף עב, ב. משנה הורית ג, ח. רמב"ם ת"ת ג, א-ב).

יותר מקרבנות:

בגמרא בשבת כתוב (שבת ל, א) שאמר הקב"ה לדוד המלך: "טוב לי יום אחד שאתה יושב ועוסק בתורה, מאלף עולות שעתיך שלמה בנך להקריב לפני על גבי המזבח"

התורה היא חיינו:

בגמרא בברכות מסופר (סא, ב): "תנו רבנן פעם אחת גזרה מלכות הרשעה שלא יעסקו ישראל בתורה, בא פפוס בן יהודה ומצאו לרבי עקיבא שהיה מקהיל קהילות ברבים ועוסק בתורה, אמר ליה, עקיבא אי אתה מתיירא מפני מלכות? אמר לו אמשול לך משל למה הדבר דומה, לשועל שהיה מהלך על גב הנהר וראה דגים שהיו מתקבצים ממקום למקום, אמר להם מפני מה אתם בורחים, אמרו לו מפני רשתות שמביאין עלינו בני אדם, אמר להם רצונכם שתעלו ליבשה ונדור אני ואתם כשם שדרו אבותי עם אבותיכם, אמרו לו אתה הוא שאומרים עליך פקח שבחיות? לא פקח אתה אלא טפש אתה! ומה במקום חיותנו אנו מתייראין, במקום מיתתנו על אחת כמה וכמה. אף אנחנו עכשיו שאנו יושבים ועוסקים בתורה שכתוב בה 'כי הוא חייך ואורך ימך' כך, אם אנו הולכים ומבטלים ממנה על אחת כמה וכמה. אמרו, לא היו ימים מועטים עד שתפסוהו לרבי עקיבא וחבשוהו בבית האסורים, ותפסו לפפוס בן יהודה וחבשוהו אצלו, אמר לו, פפוס מי הביאך לכאן? אמר ליה אשריך רבי עקיבא שנתפסת על דברי תורה, אי לו לפפוס שנתפס על דברים בטלים."

משחק | שמות בתורה

משפט פתיחה:

משחק מעשיר בידע ובהרמוניה קבוצתית. מי הקבוצה בעלת הידע התורני הגדול יותר?

הסבר כללי:

כל אחד צריך להעביר לשכנו שם שמתחיל באות האחרונה שקודמו סיים, קבוצה שמסיימת ראשונה, מתקדמת, כך עד לניצחון.

חומרים נדרשים:

- ידע בתנ"ך, או ספר מהתנ"ך...
- מקל ארוך או חבל ארוך.

הסבר מפורט בשלבים:

1. מתחלקים ל-2 קבוצות. המדריך מעמיד את 2 הקבוצות ב 2 שורות זו מול זו, במרחק 3 מטרים זו מזו. באמצע, מניחים את החבל על הרצפה, מטר וחצי מכל קבוצה.
 2. בוחרים קטגוריה כלשהי מהתנ"ך, למשל 'שמות צדיקים' או 'שמות מקומות'.
 3. כל אחד בתורו מעביר בלחישה לחניך שליחו שם מתוך הקטגוריה הנבחרת, שם שמתחיל באות שבה הסתיים השם שהחבר שלו לחש לו.
 4. דוגמה: בוחרים קטגוריה, 'שמות צדיקים'. הראשון לחש לשני שעומד לידו "ראובן", השני צריך לחוש לשלישי שם של צדיק מהתנ"ך שמתחיל באות נ', כגון "נח", וכך הלאה, השלישי לרביעי שם באות ח', עד האחרון.
 5. הקבוצה שגמרה ראשונה את כל השמות מכריזה על השם האחרון ומתקדמת כולה צעד אחד קדימה לעבר החבל.
 6. חושדים שבקבוצה השנייה לא הכל עבד נכון? תראו מה יקרה עכשיו..
- כל קבוצה יכולה לומר לקבוצה השנייה "אנחנו רוצים לדעת אלו שמות אמרתם",

ואז יצטרכו כל הקבוצה לומר את כל השמות בקול, מהראשון לאחרון, אחד אחרי השני. ואז: אם מתברר שמישהו בקבוצה טעה ולא אמר שם שמתאים לאות האחרונה אותה קיבל, אז כל הקבוצה הולכת צעד אחד אחורה, והקבוצה השנייה הולכת צעד אחד קדימה. אבל אם הם צדקו, אז הפוך: הם הולכים צעד אחד קדימה, והקבוצה שחשדה בהם הולכת צעד אחד אחורה. הקבוצה שהגיעה ראשונה לחבל, ניצחה.

הערות:

- א. אפשר לעזור לחניכים עם רמזים. אפשר להתיר לחניכים מאותה קבוצה לעזור זה לזה, לפי הצורך.
- ב. יש לקבוע איזה מרחק מתקדמים בכל פסיעה לכיוון החבל.

תובנה:

אלו חייו של בן תורה! ככל שנלמד תורה ונדע יותר נתמלא בשמחת התורה ונידבק באהבתה ונרצה אותה עוד ועוד...

מְעַרְבֵי מַלְיָא

1

פורים: בין שמחה להוללות

המושג הקדוש 'שמחה' מתערבב לעתים - ובפרט בימי הפורים - עם קלות ראש, התפרעות, צחוק חסר גבולות והלבנת פנים. עלינו לערוך הבחנה בין שמחה, להוללות. נעמיק חקר, לבחון את יופי השמחה היהודית האמיתית, השמחה הנובעת מכוחות הנפש הפנימיים ומאירה אותם. השנה נחגוג את פורים בצורה יהודית עם שמחה אמיתית ואושר עילאי!

תשובה

הליצן עוסק בבדיחות, בצחוק ללא גבולות, ומעלה חיוכים על פני אנשים רבים. אך, האם זה אומר שהוא שמח בחלקו, ומאושר בגורלו? האם זה אומר שהוא מרגיש שלם עם עצמו, ומרוצה מאורח חייו? ממש לא...

אדרבה, הליצן כבר לא צוחק מהבדיחות של עצמו... הוא כבר מכיר אותן, וכבר התרגל אליהן, זה בכלל לא מצחיק אותו...

הליצן צריך משהו פנימי, אמיתי, שיעניק לו שמחה בתוך הנפש.

כל אחד מאיתנו, מרגיש לפעמים כמו הליצן מהסיפור. יושבים עם החבר'ה, מספרים בדיחות, 'יורדים' קצת זה על זה, צוחקים וכביכול נהנים, אבל הנפש פנימה --- שם מרגישים ריקנות, הכל חלול בפנים. מרוב עצב, מפחדים לקום ולסיים את השיחה, רק ממשיכים בצחוקים ושטויות עוד ועוד...

כי הנשמה שלנו כמהה לשמחה אמיתית.

ומהי שמחה אמיתית?

דברים אמיתיים שיתנו לנו תחושה טובה. כשאני מרגיש הצלחה בעמלי, אני שמח. כשאני יודע שאני פועל נכון, אני מאושר (אושר - מלשון אישור). כשאני מצליח לעזור לחבר, אני מתמלא תחושה נעימה מבפנים.

איך מבדילים בין שמחה להוללות?

השמחה וההוללות נוטים להתערבב זה בזה. יכולים לשבת אנשים בחג פורים, אלה שמחים, ואלה סתם מתהוללים. אפילו אותו אדם עצמו, יכול להיות שמח בסעודת פורים מלאה התעלות, ולפתע למצוא עצמו מתהולל בבדיחות ריקניות.

ההוללות סובבת את השמחה, מקיפה אותה מכל צדדיה, ומקשה על מי שמבקש לדבוק בשמחה אמיתית ולהתרחק מהוללות.

אבל המבחן שיאפשר לנו להבדיל בין השמחה להוללות, פשוט: האם נעים ליי? האם רגוע ליי? כשאני שמח, תחושה נפלאה פושטת בל האישיות שלי. אבל כשזו סתם הוללות, תחושה מייסרת ובלתי נעימה מציקה מבפנים.

אם השמחה הפכה להוללות, הכי טוב לקום ולעזוב, ולשנות את סגנון השמחה. חבל להפסיד את ההזדמנות לשמחה אמיתית יהודית מכל הלב.

ננצל את ימי הפורים להתמקדות בשמחה אמיתית מלאה סיפוק והנאה, ונתחמק מהוללות ריקה ומעציבה...

כדאי לפתוח את הפעילות בריקוד עם מוזיקה, "משנכנס אדר ארביס בשמחה", "מצווה גדולה להיות בשמחה", ועוד...

נוכל לעצור אחרי 2-3 שירים, ולהשאיר עוד כמה לסוף הפעילות...

בדיחה

אל חדר הדופא נכנס אדם בדיכאון. "דוקטור", התלוצץ האיש, "אני דובל מדיכאון עמוק, כל הזמן אני עצוב, רע לי, שום דבר לא משמח אותי, וכן לי איזו תדופה או עצה מנתזיא אותי מהמצב".

ענה לו הדוקטור - "יש לי רעיון מצויין בטבילק, בעיר השמחה ישנו ליצן העורך מופעי בידור מיוחדים בגינם. גם האדם הקטן והעצוב ביותר יוצא משם צוחק ושמח. אני מציע לך ללכת לכמה מופעים שייטיבו איתך מאוד, ויכניסו לך אור ושמחה".

"עצתך הייתה יכולה להיות נפלאה" - ענה לו האיש, "אך ישנה בעיה, אני הוא הליצן בעצמו!"

שאלות לדיון

- מה המסר מהבדיחה העצובה-מצחיקה הזו?
- מה ההבדל המרכזי בין שמחה ל'הוללות'?
- מה המיוחד ב'פורים', הרי היו הרבה ניסים במהלך השנים?

הפעלה | יריד פורים

משפט פתיחה:

ונהפוכו: הפעם אתם מפתיעים אותנו, ומכינים לנו הפעלת יריד פורימי מלא בהפתעות...

הסבר כללי:

הקמת יריד פורימי על ידי חברי הסניף, מרמת הרעיון ועד לביצוע היפיפה. אנחנו שם רק לעזר...

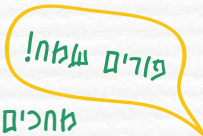
חומרים נדרשים:

- פרסים וחפצים למכירה כיד הדמיון הטובה על החניכים.
- השקעה בשלטי הפרסום - ובמשפטים מצחיקים במיוחד...

הסבר מפורט בשלבים:

1. הפעם החניכים לוקחים את המושכות לידיים ומתכננים ה-כ-ל-! החל מרמת הרעיון והתכנון ועד לרמת הביצוע המדוייק.
2. איך? איפה? מתי? כמה? למה? כל זה ועוד תשאלו אחד את השני... קדימה תראו לנו שאתם יודעים לעבוד בצוות!
3. בכל תחום אנחנו המדריכים כאן לעזר, לעצה, להובלה ולכל סיוע.
4. רעיונות:

- יריד ביום האחרון של הלימודים לפני פורים, בו כל חניך מביא מהבית חפץ מעניין שהוא רוצה למכור תמורת חפץ אחר. צריך לספר עליו סיפורים מרתקים ומסתוריים כדי למוכרו...
- יריד בפורים עצמו, בבית הרבי / המדריך... בו כל חניך מביא פרס או חפץ שמתאר את הרבי / המדריך, עליו להסביר מה יש בחפץ הזה שקשור למדריך. דוגמה: עגלה של בובה, כי המדריך מוביל אותנו קדימה.

אחכים לתמונת מהירידיים שלכם!

סיפור | אמה של אנה

היה זה ביום של חול, עת נכנס הרה"ק רבי אהרן מבעלזא זי"ע לבית מדרשו בתל אביב. הרבי נעצר לפתע מהליכתו, והתכופף לרצפה. הוא הרים בול שהבחין בו מושלך, והביט בו מקרוב.

הרבי הקדוש היה פרוש מענייני עולם הזה, ולא ידע אף להכיר בצורת מטבע, ולכן נפנה לגבאי ובירר האם יש לבול הזה ערך.

הגבאי התבונן, ואישר שאכן הבול בתוקף, ויש לו שווי כספי.

הרבי מיהר לעלות אל בימת בית הכנסת, והכריז בקול רם: "האם מישהו איבד בול?"

התקרב אחד המתפללים אל הרבי, ואישר כי אכן הוא איבד את הבול.

"וסימנים, יש בידך?" בירר הרבי. מסר המתפלל סימנים שהניחו את דעת הרבי, אולם אז ביקש הרבי לחכות כמה רגעים טרם ימסור לו את הבול.

בהתרגשות ובשמחה הוריד הרבי את הגארטל, נטל את ידיו, חבש שוב את הגארטל, ואמר: "לשם יחוד... בדחילו ורחימו... קיום מצות השבת אבידה!"

או אז הגיש הרבי ליהודי את הבול, וכל אותו היום היה שרוי בשמחה יתירה, על שעלה בידו לקיים את המצוה המיוחדת כהלכתה!

! תובנה

שמחה אמיתית אינה הנאה רגעית של פיצה או משחקים. אלא סיפוק פנימי עמוק שמגיע עם הגשמת הפוטנציאל שלנו, וההבנה כמה אנחנו תורמים לעולם.

אָעכר מ'איז

2

**ערב פסח:
שמחת הניקיונות!**

מבצע ניקיון הבית מכל פירור חמץ, מסע הקניות לחג, ההכנות המרובות, כל אלו מביאים עמם המון אפשרויות לריב ולכעוס...

כבני תורה, עלינו לאמץ סבלנות ואורך רוח, ולהצטייד בהם במידה גדושה. כך נוכל לשמור על אורה שמחה ורגועה בהכנות לפסח, ולהיכנס לחג כראוי, מוכנים לקבל את כל השפע הרוחני הנפלא של הימים הקדושים הללו.

הבה נלמד איך עושים זאת.

איך נצליח לשמוח בערב פסח? על ידי שני דברים:
א. הירתמות מלאה לניקיונות הבית, באחדות ובאהבה.
ב. להרבות במחמאות לבני הבית. לעורר את האהבה והשמחה.

הירתמות לעזור במטלות הבית

אם כל אחד מבני הבית יתן את חלקו כראוי - החג יכנס ברוגע ובשלווה. חשוב מאוד לא לדחות מטלות ל'עוד מעט'. פסח הרי מגיע בסוף... והכל צריך להיות מוכן בזמן! לכן, כל מטלה שנתבקש לעשות, נזדרז לבצעה מיד - ולאחריה נוסף ונשאל "אפשר לעזור בעוד משהו לנקות לפסח?"

בדיוק כמו שאנו מתכוננים לטיול, ממהירים למלא את התיקים ולהכין את הציוד, שלא יהיה חסר כלום ליום המיוחל, כך נזדרז להכין הכל לחג המיוחד - חג הפסח.

להרבות במחמאות

הנשק היעיל ביותר מול ניסיונות היצר לסכסך בינינו ולזרוע מריבה, הוא להקדים ולמלא את הבית באווירה חיובית!

במיוחד בערב פסח, נרבה במחמאות! נודה לאחות שטרחו לנקות את הספה, נחמיא לאח שאסף בהצלחה את כל חלקי התנור וירד להגעיל, נביע מילות הערכה לקטנטנה שהביאה מהגן יצירות על עשרת המכות...

נאמר לאמא ואבא: 'תודה רבה', 'אמא, אני מאוד מחכה למאכלי הפסח המיוחדים שלך', 'אבא, אני כבר מחכה לשאול אותך מה נשתנה...'. נאמר לאח 'אשמח לעזור לך לנקות את החדר שלנו, אנחנו תמיד טובים ביחד', או לאחות 'אני רוצה לעזור לך לנקות את המקרה, תגידי לי מה צריך לעשות' וכן על זה הדרך.

הידעת? הניקיון - מצווה בפני עצמה

מלבד מצוות 'ביעור חמץ' בפסח, שהיא מקור הניקיונות וההמולה הרבה של ערב הפסח, ישנה גם מצווה בעצם הניקיון.

בגמרא בברכות כתוב (נז, ב) "דירה נאה וכלים נאים... מרחיבין דעתו של אדם". אנו למדים מכך, שני וניקיון מועילים ליישוב דעתו של האדם, וכך יוכל ביתר שאת ללמוד תורה, להתפלל ולעבוד את השם מתוך שלווה הנפש.

שאלות לדיון

- איך עבודת הניקיון לפסח קשורה לשמחה?
- איזה עבודת ה' מיוחדת יש בניקיון לפסח?
- איך נמנע ממריבות בערב פסח?

תשובה

זמן מועד למריבות

מטבע הדברים, הטרחות המרובות בערב פסח מותחות את כולנו, ומביאות אותנו להתאמץ, להזיע ולהגיע לנקודות קצה. זוהי שעת מבחן טובה עבורנו, לבדוק איך אנחנו נראים בשעת לחץ, איך אנחנו מגיבים לבקשה נוספת אחרי שכבר הזענו...

ערב פסח הוא זמן שנתי לעבוד על המידות שלנו, לשכלל את כיבוד ההורים שלנו, לתרגל רוגע ושקט פנימיים גם בתוך מבול של רעש ולחץ חיצוני.

ערב פסח הוא זמן של בני המלכים - אנחנו, להוכיח שאנו ראויים לתואר. זהו זמן של כל בן תורה, להראות את היופי שבהתנהגותו האצילית.

מי שמצליח לשמור על שמחה בכל ערב הפסח, מובטח לו חג מרומם במיוחד, עשיר בחוויות רוחניות שממלאות את הנפש לכל השנה כולה.

דברים נוראים כותב מרן החיד"א בספרו 'מורה באצבע' (אות רח), כי היות והלילה הזה מאיר כל כך, לכן השטן מבקש עילה להיכנס באחד מבני הבית, "והחכם עיניו בראשו ינעל הדלת בפניו וימנע בכל כוחו המריבה והקטטה שרוצה השטן להטיל בין בני הבית".

כך גם בעל ה'פלא יועץ' (פסח) כותב, שכשם שיש להיזהר מאיסור חמץ כך יש להיזהר מכל דבר פשע, משום שהרושם בפסח הוא גדול יותר מכל ימות השנה!

אמר אחד מגדולי ישראל: "אפילו אם יישפכו כל כוסות היין בשולחן הסדר, אפילו אם תסרח המקפה ותתקלקל כל הסעודה כולה, אשתדל להישאר נינוח ושליז כמקודם... מראש לקחתי בחשבון שעלול להתרחש מצב כזה או אחר, והכנתי את עצמי נפשית לכך...".

"כשעזבתי את החנות והתקדמתי כמה צעדים, שמתי לב כי בצד הדרך עומד לו חתלתול קטן המכופף את ראשו ובוחר חפץ נוצץ כלשהו שנקרה בדרכו. הוא ברר את מהות החפץ בקפידה בחוש ריחו המפותח, ליקקו מכל צדדיו, פיצחו בשיניו, וכשהבין שאין זה ממיני מאכלו, השליכו בחוסר עניין והמשיך בדרכו. "בסמוך למקום, במרחק מטרים בודדים, הבחין החתול בשארית בשר מזוהמת, חתיכה שאין ראוי להתכבד בה, ועט עליה כמוצא שלל רב. בציפורניו גרר אותה לאחת מפיינות הרחוב, וכרסם ממנה ביש אחר ביש בהנאה בלתי מוסתרת... בעינים בורקות פזל כל העת לצדדים לוודא שלא מהין שום חתול להיכנס לתחומו ולחלוק עמו את 'שללו'..."

"עזבתי אותו לרגע, פניתי אל החפץ הנוצץ שנטש קודם החתול, ולתדהמתי ראיתי כי זו טבעת יהלום נוצץ וזוהר. שבתי בזריזות אל האיטליז והבאתי להם בהתרגשות רבה את הטבעת האבודה, ולשמחתם לא היתה גבול. "כמחווה של הכרת הטוב על מציאת האבידה הם ביקשו להעניק לי בשר חינם לשבת הקרובה, אולם לא הסכמתי בשום פנים ואופן. הן צריך להיות שוטה מופלג כדי להסכים למכור את שכר מצוות השבת אבידה בשביל כמה ליטרי בשר... התנגדתי בתוקף, ושילמתי את מלוא הסכום שהשיתו עלי, עד הפרוטה האחרונה.

"כשעזבתי את החנות חלפתי שוב סמוך לחתול המאושר, וככל שהתקרבותי חשתי יותר ויותר בריח הנורא שנדף מאותה חתיכת בשר קלוקלת. חשבותי לעצמי, מן הסתם החתיכה שהוא כה נהנה ממנה עמדה כאן תחת השמש הקופחת שעות ארוכות, ולמרות כן החתול כה שמח ועולז בה, מגן ושומר עליה מכל משמר כאילו מטמון יקר נמצא תחת ידו..."

"ככל שהתבוננתי והעמקתי במקרה שהקרה ה' לפני, התחווה לי תובנה אדירה. הרי אילו היה לחתול מעט שכל היה תופס את טבעת היהלום תפיסה מעולה, פונה בזריזות לחנות הצורפים היוקרתית ומוכר לבעליה את הטבעת במחיר מפולפל... עם הסכום שהיה מקבל בתמורה היה פונה לאיטליז ונרשם כלקוח קבוע לקבל מנה יומית של חתיכת בשר טרייה בוקר ערב וצהרים למשך שנים ארוכות, הוא וצאצאיו. אולם הוא ברוב טיפשותו ואווילותו נטש את הטבעת היקרה, ועט אחר חתיכת בשר מצחינה שהיום משביעה אותו ומחר לא נשאר ממנה מאומה.

כמו כן יש לעשות את המצוות נאות. במצוות ציצית פסק השולחן ערוך (או"ח כד, ו) "ויזהר לעשות טלית נאה, משום זה א-לי ואנוהו". וכן מצוות ארבעת המינים בחג הסוכות (שם סימן תרסד, ד) "על כן נהגו לעשות ההושענות יפים, משום זה א-לי ואנוהו".

בן תורה זוכה לקייים מצוה בכל דבר שהוא עושה. אנו ישנים, אוכלים ורצים, כדי ללמוד תורה ולקיים מצוות. לכן נהדר באורחות חייו, נשמור על כבודנו כבני מלכים, נתנהג באצילות. עלינו לשמור על ניקיון, כדי שהגשמיות שמלווה את עבודת השם ואת חיי התורה שלנו, תהיה ראויה ומתאימה למטרה הנעלה.

ניקיון הבית - הוא ניקיון ארמון המלך - הקב"ה!

סיפור 1 | החתול שלנה את היהלום

מתוך ספרו של הגאון רבי אליעזר טורק שליט"א, 'אוצרותיהם אמלא':

בילדותי שמעתי סיפור נפלא ממגיד המישרים האהוב והבלתי נשכח, הגאון הצדיק רבי יעקב גלינסקי זצ"ל. איני יודע אם אכן הסיפור התרחש במציאות או שמא סיפרו אותו רק כמשל, אולם כדרכו הרצה את הדברים בצורה חיה ומרתקת, והצליח להחדיר את מוסרו ולקחו הנוקב ללבבות הילדים הרכים. וכך סיפר רבי יעקב במתיקות: "באחד הימים פנתה אלי אשתי הרבנית, ושאלה אם אוכל לרדת לאיטליז הסמוך לקנות בשר לשבת. בעלי האיטליז היו מוכרים לנו כיהודים יקרים ויראי שמים שניתן לסמוך עליהם בבטחה. כמובן השבתי בחיוב ויצאתי מהבית בשמחה.

"כשבאתי לאיטליז מצאתי אותו הפוך לגמרי, כשרחש והמולה רבה אופפת אותו. הרהיטים הווזו ממקומם, השולחנות נדו מצד לצד, הבעלים היו נראים לחוצים ומוטרדים כמי שמאתרים דבר מה שנאבד.

"מה יום מיומיים? ניסיתי לברר אצל אחד הנוכחים, והוא השיבני: 'לאשת הקצב אבדה טבעת יהלום יקרה במיוחד. אין זה סתם טבעת, המשיך הלה להסביר, 'מדובר בטבעת שירשה מסבתה, והיא חשובה ויקרה מאוד ללבה. ככל הנראה היא הורידה את הטבעת במסגרת עבודתה לרגעים אחדים, הניחה אותה כאן על השולחן, ולפתע היא נעלמה כאילו בלעה אותה האדמה'.

"לפי מצב הרוח הסוער הבנתי כי אין עם מי לדבר כעת, והחלטתי שאבוא מאוחר יותר. פניתי אל בעלי האיטליז ובירכתי אותם מכל הלב: יהי רצון שתמצאו את הטבעת במהירות ובקלות, ויצאתי החוצה.

משחק | המירוץ לניקיון רוחני!

משפט פתיחה:

משחק שממחיש את מעלת הניקיון הרוחני...

הסבר כללי:

משחק לוח מרתק, אותו נהפוך למשחק שטח. המטרה להגיע אל סוף המסלול, בעזרת יצירתיות הקשורה לניקיון נכון לפסח.

חומרים נדרשים:

- דף מסלול לדוגמא [מצורף באמצע החוברת לתלישה].
- מגרש בו אפשר לצייר עם גיר על הקרקע.
- כמה גירים לבנים.
- דפים מצורפים לגזירה, ולפיזור לאורך המסלול.
- 6 פתקים שרשום בכל אחד מהם מספר מ-1 עד 6.

הסבר מפורט בשלבים:

ישנם ב' אופציות:

אופציה א':

1. נצייר יחד על המגרש את מפת המסלול. נפזר בהתאמה את הדפים, ונניח עליהם אבנים כדי שלא יעופו ברוח.
2. נחלק את החניכים לשתי קבוצות או יותר - לשיקול המדריך.
3. חיילי המשחק הם - החניכים עצמם. כל קבוצה בוחרת נציג להיות חייל במשחק, הנציגים משחקים ביניהם 'אבן נייר ומספריים', כדי לקבוע איזו קבוצה תתחיל ראשונה במשחק.
4. מתחילים מהמשבצת המסומנת "התחלה".
5. בכל תור מתקדמים בעזרת הגרלה: לוקחים את ששת הפתקים, ומוציאים בכל תור פתק אחד בעצימת עיניים.
6. בכל תור נציג אחר מהקבוצה מחליף את קודמו, ועובר מנקודה לנקודה.

! תובנה

"מורי ורבותי!", עורך רבי יעקב, "כשהעמקתי יותר, הבנתי שאין אנו שונים בהרבה מאותו חתול. אנחנו נראים אותו הדבר. האדם נוהג כאן בעולם הזה באותה אוילות וטיפשות בה נהג החתול. הוא רץ אחר כסף, אחר אוכל, אחר מתנות והנאות גשמיות חולפות, מבלי להפעיל את השכל להבין כי הדבר האמיתי שכדאי להשקיע בו הוא ברוחניות, בתורה ובמצוות, בהם מונח השווי האמת.

מה זה נוגע אלינו?

בערב פסח, כל יום מלא טבעות יהלומים. הבה נאסוף רק אותם, ונוותר על ה'בשר' - המשחקים, התירוצים וההתחמקויות ממטלות. כל ניקיון לחג, כל כיבוד הורים, הוא נכס נצחי!

סיפור 2 | מהתורה או מהרבנן

אחד החסידים נכנס לפני רבו, הרה"ק רבי מרדכי מנשכז זי"ע, בערב חג הפסח, ופניו עגומות:

"ליל הסדר קרב ובא", תינה את צערו, "ולא עלה בידי להשיג 'מצה שמורה' עבורי ועבור בני ביתי. איך נבטל מעצמינו מצות אכילת מצה כהלכתה, בלילה הקדוש הזה?"

"אכן תקנו לנו חכמים להקפיד על אכילת 'מצה שמורה' דוקא", השיב הרבי. "אולם אם לא תזכה לקיים זאת, ותאכל מצה שאינה שמורה, תפסיד מצוה דרבנן. ואילו מצות שמחת יום טוב, דאורייתא היא! ואותה, תוכל לקיים כדבעי, אם רק תתגבר ותשריש השמחה בלבך".

! תובנה

שמחת החג חשובה לא פחות משאר ההכנות...

7. אם מגיעים למשבצת עם משפט של ניקיון נכון לפסח - על הקבוצה לספר סיפור בנושא הציור [סיפור נוסף לא מעלה ולא מוריד].
8. לאחר הסיפור - מתקדמים 3 צעדים קדימה.
9. אם אין לאף אחד סיפור - נשארים במקום.
10. אם מגיעים למשבצת עם התנהגות לא נכונה בניקיונות הפסח - חוזרים שלושה צעדים אחורה.
11. אם יש לאחד מחברי הקבוצה סיפור עם מוסר השכל על המשפט, כפרס על כך - החייל לא חוזר שלושה צעדים אלא נשאר במקומו.
12. אם מגיעים למשבצת ריקה, כמובן לא עושים כלום ונותרים במקום.
13. המטרה: להגיע ראשון לסוף הלוח.

אופציה ב':

1. משתמשים בדף המסלול עצמו כלוח משחק.
2. נחלק את החניכים לשתי קבוצות או יותר - לשיקול המדריך.
3. כל קבוצה בוחרת נציג, הנציגים משחקים ביניהם 'אבן נייר ומספריים', כדי לקבוע איזו קבוצה תתחיל ראשונה במשחק.
4. מתחילים מהמשבצת המסומנת "התחלה".
5. כל קבוצה בוחרת לה חפץ שיהווה את ה'חייל' שלה [אבן מחמש אבנים או מחק וכדומה].
6. הנציג מתחיל בתורו בהגרלת פתק מ-1 עד 6.
7. אם מגיע למשבצת עם ניקיון נכון לפסח - על הקבוצה לספר סיפור אישי של אחד מחברי הקבוצה בנושא הציור [סיפור נוסף לא מעלה ולא מוריד]. לאחר הסיפור - מתקדמים 3 צעדים קדימה.
8. אם אין לאף אחד סיפור - נשארים במקום.
9. אם מגיעים למשבצת עם ניקיון לא נכון לפסח - חוזרים שלושה צעדים אחורה.
10. אם יש לאחד מחברי הקבוצה סיפור עם מוסר השכל על הציור, כפרס על כך - החייל לא חוזר שלושה צעדים אלא נשאר במקומו.
11. אם מגיעים למשבצת ריקה, כמובן לא עושים כלום ונותרים במקום.
12. המטרה: להגיע ראשון לסוף הלוח.

אָבָא בְקֵשׁ עֲזֹרָה בְּסַחְבֵיבֵית
הַכְּלִים לְהַגְעֵלֶת כְּלִים,
וְאֲנִי הִתְנַדְּבַתִּי רָאשׁוֹן.

אֲחוּתִי בְקֵשׁה מִפְּנֵי לַעֲזֹר לֵךְ
לְסֹדֵר אֶת חֵדֶר הַמְּשַׁחֲקִים,
וְאֲנִי נִרְתַּמַּמְתִּי מִיַּד בְּשִׁמְחָה.

הִחְמַמְתִּי לְאִפְּא עַל
מְסִירֵדוּתָה בְּנִקְיוֹנוֹת.

אִפְּא בְקֵשׁה לְזֹרֵךְ אֶת
הָאִשְׁפָּה, מִיַּד עֲזֹבְתִי הַכֹּל
בְּשִׁמְחָה וְרָצַתִּי לַעֲשׂוֹת
מָה שְׂאִפְּא אִמְרָה.

הִתְנַדְּבַתִּי מַעֲצָמִי לְהַמְשִׁיךְ
לְנִקּוֹת אֶת הַמְּגֹרֹת,
וְאִמְרָתִי לְאִפְּא יְלִכִי לְנוֹחַ
מַעַט מִהִנְקִיּוֹנוֹת.

רָבַתִּי עִם חֵבֶר שְׁלִי,
שְׁלֵא רָצָה לְבֹא לְשִׁחַךְ
אִתִּי, כִּי עֲזֹר לְאִפְּא
שְׁלוֹ לְנִקּוֹת לְפָסַח.

צְעַקְתִּי עַל אַח שְׁלִי
שְׁלֵא נָקָה אֶת הַחֵדֶר.

הַמְּגֹרָה שְׁלִי מְלַכְלַכְתָּ וְאֲנִי
לֹא מְנַקָּה אוֹתָה לְפָסַח.

רַבְתִּי עִם אַחוֹתַי מִי
יִשְׁטַף אֶת הַרְצָפָה

אָפָא שְׁלִי בַקְשָׁה שְׂאוּרָק
אֶת הַזָּבֵל, אֲכַל אֲנִי
הַעֲדֹפְתִי לְהַמְשִׁיךְ בְּסִדּוּר
וְנִקְיוֹן הַפְּגָרָה שְׁלִי

וּמִרְתִּי לְאַחֵי הַקָּעוֹן
וְהַסְּכַמְתִּי לְסִדּוּר לֹ
אֶת הַפְּגָרָה לְפֶסֶח

הַחֲמַמְתִּי לְאַבָּא עַל
מְסִירוֹתָיו הַרְבֵּה בְּנִקְיוֹנוֹת
וְנִקְיוֹת לְפֶסֶח

אָפָא בַקְשָׁה לְנוֹחַ מַעַט,
וְשֹׂאֲנִי אֲמַשִּׁיךְ לְנִקְיוֹת
אֶת הַמַּטּוֹת עִם אַחוֹתַי,
אֲכַל אֵין לִי כוֹחַ.

אָבָא בַקֵּשׁ לְכוּא עַפּוֹ
לְקִנְיֹת וְלַעֲזוֹר לוֹ
בַּפְּכָלֶת, וְאֲנִי סִרְבַּתִּי.

אָבָא בַקֵּשׁ מִפְּנֵי לַעֲזוֹר לוֹ
בְּקִנְיֹת לְפֶסֶח, אֲכַל הֵיָדִים
שְׁלִי כִכֵּר כּוֹאֲבוֹת מְלִסְחָב

אָפָא בַקְשָׁה לְשִׁמֵּר עַל
הָאֲחִים הַקְּטָנִים כְּשֹׂהִיָּא
מִנְקָה אֶת הַפְּטֵבָח,
אֲכַל אֲנִי כִכֵּר עֵיף.

אָעֶרְךָ מֵאֵילָי

3

**פסח:
שמחת יום טוב**

התורה הקדושה מעניקה לכל יהודי מתנה מיוחדת:
זמנים של שמחה, שמוסיפים צבע ואור לכל החיים.
לאורך מעגל השנה, היהודי יוצא מדי פעם להפוגות ממרוץ החיים,
נשאב לשמחה אמיתית מכל הלב, ומקבל כוח להמשיך הלאה.
החגים שלנו, הם תחנות של כוח ואנרגיה ושמחה חיובית.
הבה נעמיק במהותה של שמחת יום טוב, וכן על גודל השמחה
המיוחדת בחג הפסח - חג החירות.

לקיום העולם, ושוכחים את היופי המרנין של עצם הקיום שלנו בעולמו של הקב"ה".
 אם בימי שגרה, אנו שוקעים בכל מיני הסחות דעת, ומתקשים להתבונן ביופי העולם
 ולשמוח בחלקינו, הרי שהחגים מקנים לנו זמן מופלא להתבוננות ביופי הבריאה,
 לחשוב על 'אשרינו מה טוב חלקינו', ולשמוח בעצם הקיום שלנו, ועל כך שזכינו
 להיות בניו של מלך מלכי המלכים, ולצעוד לאור תורתו!
 כל חג מזכיר לנו את הניסים שעשה לנו הקב"ה, ומאפשר לנו לשוב ולהתבונן באהבה
 הגדולה שהקב"ה אוהב אותנו. כך מתמלאים שמחה...
 במשנה ברורה (סימן תרס"ט) הביא שהאר"י הקדוש העיד על עצמו שכל המדרגות
 העליונות שהשיג, הם בזכות שהיה שמח בשמחה של מצוה...

שמחה מיוחדת בפסח - שמחת הדמעות

בחג הפסח, מעבר לשמחה על הניסים שנעשו לנו נגד הטבע, יש עוד עומק בשמחה:
 כשנתבונן במאפיינים של שולחן הסדר נגלה שכולו מלא בניגודים: מחד נפסק בהלכה
 שצריך לפאר את השולחן בכלים הכי נאים ומפוארים שבבית, ואם אין כלים, שואלים
 מהשכנים. כמו כן אנו מצווים לשבת ב"הסבה" כבני מלכים.
 אך מאידך המצות מסמלות את העבדות, כפי הנאמר בהגדה "הא לחמא עניא די אכלו
 אבהתנא בארעא דמצרים". המרווה מסמל את מרירות העבודה שהיתה במצרים. היין
 אדום [לכתחילה] לזכר דם התינוקות היהודים שרחץ בהם פרעה הרשע. ועוד ועוד.

איך מסתדרת החירות, עם זכר הצרות והשיעבוד?

מסביר הרב דוד ברוורמן שליט"א (מתוך 'עלון דרשו'):

התשובה נמצאת בדברי דוד המלך ע"ה בשיר המעלות, המתאר את הציפייה ל"שיבת
 ציון": "הזורעים בדמעה ברינה יקצורו". דוד המלך מלמדנו את הקו המחבר בין
 הדמעות לרינה. **דמעות של עמל ויזע, ודמעות דאגה וחשש, הן אלו שִׁצְרוּ את
 השמחה. הא בהא תליא - האחד תלוי בשני. כי רק מי שחוה את כל התהליך, הוא
 אשר ישמח שמחה אמיתית בסיומו הטוב.**

רק אנו בארץ ישראל שחוינו את היובש והבצורת, נשמח באמת בכנרת המתמלאת
 ועולה בימים אלו בחסדי שמים. זר שיביט על ימה זו, יראה עוד ימה נאה, אך אנו
 שהבטנו בעיניים כלות למראה המים הנסוגים והולכים, ושפתאום החורף כה גשום
 ומבורך, בו עלתה הכינרת בכמעט שלושה מטרים! וזאת באקלים הים תיכוני, פורצת
 אצלנו השמחה וההודיה להשי"ת על השפע.

שאלות לדיון

- מה פשרה של מצוות 'שמחת יום טוב', הרי יש מצווה להיות שמח כל השנה?
- האם בפסח יש מצווה מיוחדת להיות שמח, יותר מכל חג?
- איך צבע היין של ד' הכוסות, קשור לכך?

תשובה

רוב הפוסקים סוברים שמצוות "ושמחת בחגך" הכתובה בתורה על חג הסוכות,
 נאמרה על כלל החגים, גם פסח ושבעות (ראה מנחת חינוך, מצוה תפ"ח).

בשלחן ערוך נפסק (או"ח סימן תקכ"ט סעיף ב): "חייב אדם להיות שמח וטוב לב
 במועד, הוא ואשתו ובניו וכל הנלוים אליו".

עוד אמרו חז"ל "שמחה זה יום טוב" (מגילה טז), וכן: "אין נושאים נשים במועד שאין
 מערבין שמחה בשמחה" (מועד קטן ח, ב), וכן: "ימים טובים שנתתי לך תהא שמח
 ומשמח להקב"ה בקרבנות" (מדרש רבה על קהלת, פרשה ז) וכהנה רבות.

שמחת יום טוב - להראות שהקב"ה מנהיג את העולם

אז מה באמת פשרה של שמחת יום טוב?

מסופר על הרב מבריסק - הגרי"ז סולובייצ'יק זצ"ל, שהתהלך פעם ברחובות ירושלים
 עם אחד מתלמידיו. הם חלפו ליד גינת שעשועים, וקולות צחוק משובת הילדים הגיע
 לאוזניהם.

"היודע אתה, מדוע ילדים שמחים ומאושרים, ואילו מבוגרים נוטים יותר לעצבות
 וחוסר מצב רוח?" שאל הרב.

"אולי משום שאין להם דאגות", הציע התלמיד. "הם לא צריכים לפרנס, אין להם
 צורך לרוץ לעבודה".

"אסביר לך מה הסיבה העיקרית", ביאר הרב. "הבריאה מטבעה, שמחה היא. העולם
 יפה ומרנין! הילדים קרובים יותר לטבע הבריאה, הם עדיין לא התרחקו מרגע לידתם
 לעולם. לכן הם שמחים בעצם העולם! אבל המבוגרים כבר התרחקו יותר, התרגלו

שמצאו את מותם על הגרדום הי"ד. במשך כארבע שנים תמימות חי החתן משה יאיר על גגותיה של ירושלים, ולמד בהתמדה עצומה בתנאי רעב בלתי נתפסים.

המלחמה הסתיימה ב"ה בשנת תרע"ח, ועמה בא הסוף לשלטון הטורקי האכזר. בחורי ירושלים יכלו סוף סוף לצאת מ'החורים' ומהסדקים'. במהלך המלחמה, נפטרו הוריה של הכלה. כארבע שנים תמימות היא ציפתה ליום כלולותיה, וכארבע שנים תמימות בכלל לא התקיימה חתונה בירושלים, וזו הייתה החתונה הראשונה.

בערב חג הסוכות, בסוכה הגדולה של בית כנסת 'פרושים' בבתי ורשה, התכנסו כל בני הישוב הישן בהתרגשות אדירה, לחגוג יחד את השמחה. כולם חשו כמחותנים ובני משפחה. בסיום החופה הם פרצו בספונטניות בריקוד ענק של אושר. מעגלים, מעגלים, שלא פסקו עד לשעות הקטנות של הלילה, כשדמעות השמחה, דמעות הפחד החרדה, ודמעות התקווה והתפילה, נמהלו יחד לשמחה אחת גדולה.

(שמעתי מנכדו, בן דודי, הגר"מ ויינשטוק שליט"א).

! תובנה

מי שחווה את הרעב והמצור בירושלים, שמח שמחה גדולה בחתונה. ככל שנפנים לחוש את צער השיעבוד, כך נשמח בשמחת החירות.

הכלל הוא: "הַחֶסֶד יוצר את המילוי". רק הרעב יודע להעריך את השובע, והחולה את הבריאות. כדי לשמוח בשמחת הגאולה, עלינו לחוות את סבל הגלות! זו הסיבה ששולחן הסדר מלא בניגודים. ליל הסדר נבנה ע"י חז"ל בצורה של המעבר מסבל הגלות והעבדות, אל אורה של הגאולה. רק מי שחש לפחות בדמיונו את קשיי העבד בסבל השעבוד, יכול להעפיל לשמחה שביציאה ממצרים.

לדוגמה, ב'יחף' חוצים את המצה לשנים, כי דרכו של עני לחצות את פתו לשנים. ומדוע? כי הוא חווה מניסיונו ימים של רעב, ומזה הוא למד שלא אוכלים את מה שיש באותו רגע, חושבים גם על המחר. נתבונן רגע: עני זה מעולם לא חווה את ההנאה הבסיסית של השובע! הוא חש תמיד את הפחד והחשש של "מה יהיה מחר". היהודי שהיה עבד במצרים לא טעם שביעה מימיו, וכן לא טעם מעולם טעם של לחם רך. זו נקודה קטנה לנסות להרגיש את שמחת הגאולה.

חז"ל ציוונו: "חייב אדם לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים". הדרך לראות זאת היא ע"י המחשה והמחזה בדמיון בקשיי העבדות במצרים, כל אחד ממבטו שלו. כך הוא יכול לחוש את שמחת היציאה לחירות.

סיפור | השמחה של החירות!

מאת הרב דוד ברוורמן (הובא בעלון 'דרשו')

כשרצו זקני ירושלים לתאר שמחת נישואין אמיתית, היו אומרים: "מי שלא ראה את שמחת הנישואין של המקובל הגה"צ רבי משה יאיר ויינשטוק זי"ע, לא ראה שמחת חתונה מושלמת מימיו!"

היה זה לפני כמאה ושש שנים, מעט לפני שפרצה מלחמת העולם הראשונה. הטורקים שלטו בארץ ישראל שלטון עריץ ואכזר. הבחור החשוב משה יאיר ויינשטוק היה ידוע כבר אז כעילוי נדיר (במהלך חייו הוא חיבר 84 ספרים בכל מקצועות התורה). עם הגיעו לפרקו, הוא בא בקשרי שידוכין עם כלתו הצדקנית דבורה.

בינתיים פרצה המלחמה העולמית, ובירושלים הוכרו על גיוס כללי. כולם ידעו שהמגויסים למלחמה לא ישובו כנראה לעולם... בחורי ירושלים הסתתרו בגגות ובמרתפים, וברחו, בחרדה גדולה, ממקום למקום. החיילים הטורקים היו עוברים מבית לבית, מחדר לחדר, ומחפשים אחריהם. סכנה נוראה ריחפה מעל ראשם, גזר דין מוות הושת על מי שהעז להשתמט. למרבה הצער היו

אָפּערך מ'ל'י

4

ליל הסדר:
חג העצמאות היהודי!

חג הפסח, הוא בעצם יום העצמאות האמיתית של עם ישראל. זהו הזמן בו יצאנו מעבדות לחירות, הפכנו ממשפחה לעם. איך האירועים שהתרחשו לפני אלפי שנים, קשורים אלינו היום? האם אנחנו עדיין בני חורין? הבה נעסוק במשמעות החג המיוחד הזה.

הפעלה | משחק הנוצה

משפט פתיחה:

משחק קליל כמו נוצה, אך מאתגר כמו לחבוט במחבט...

הסבר כללי:

במקום משחק בכדור, משתמשים בנוצה. המטרה: למסור אחד לשני בלי להפיל את הנוצה.

חומרים נדרשים:

- מחבטי רשת (לפחות 2).
- נוצה (ניתן להשיג בחנויות יצירה).

הסבר מפורט בשלבים:

1. מתחלקים לזוגות. מי שאין לו זוג, המדריך יהיה הזוג שלו.
2. הזוג הראשון עומדים במרחק של 4-5 מ', זה מול זה, ומוסרים את הנוצה זה לזה בעזרת המחבט.
3. על בן-הזוג לתפוס את הנוצה לפני שתיפול לרצפה, אבל בלי להתרחק מהמיקום שלו. הרגליים צריכות להישאר במקומן!
4. נותנים להם דקה, סופרים כמה פעמים הצליחו להשלים את זריקת הנוצה, באמצעות תפיסתה בידי בן הזוג.
5. מחליפים זוג, נותנים להם דקה.
6. זוג מנצח: הזוג שהצליח להשלים זריקה - תפיסה, מספר רב יותר של פעמים בתוך דקה אחת.

הערה:

כמובן כדאי לשחק בתוך מבנה או בחוץ כשאין רוחות, אך אם רוצים ניתן לשחק ברוח להוסיף אתגר.

תובנה:

יש משימות קלות מאוד, אבל דוקא לכן הם קשות... כמו הנוצה... שהקב"ה יעזור לנו בכל משימות חיינו, להצליח בהן בשמחה!

של חמץ לתפוח לאט מבפנים. אנו צריכים לוותר על הפיתויים הזמניים - ולדבוק בחירות. רק כך נחיה כבני מלכים אמיתיים.

כיצד יכול האדם להיות חופשי, אם הוא משועבד לעצמיותו וכבול לגחמות התאוה שלו? החירות שמציע לנו חג הפסח, היא לרומם ולהעלות את החירות הגשמית שחו בני ישראל כשעזבו את מצרים.

לכן אכלנו דוקא מצות ביציאת מצרים! להראות שאיננו כבולים להנאות גשמיות, אנחנו לא מוכרחים לחכות שהבצק יתפח ויהיה לנו לחם טעים למסע במדבר, טוב לנו במצה פשוטה, בצק שלא תפת... העיקר שאנחנו יוצאים מארץ העבדים והופכים לבני חורין - עבדי הקב"ה!

היינו עם של עבדים, העבידו אותנו בפרך, התעללו בנו מבוקר עד לילה, היינו עסוקים בלשרוד, עד כדי כך שכאשר משה בא אלינו לבשר לנו על הגאולה העתידה לא היינו מסוגלים לשמוע אותו.

ואז יצאנו לחופשי. הפכנו לעם מאוחד ומגובש. ולא סתם עם, אלא עם סגולה הזוכה להשגחה עליונה מיוחדת. ואז, לאחר שיצאנו לחופשי וקיבלנו את חרות הגוף, זכינו גם לקבל את עצמאותנו הרוחנית במעמד הר סיני שם קיבלנו את התורה. נשמח בהיותנו בני חורין, נתנתק מהגשמיות הכובלת אותנו לעבדות.

סיפור | הקופיק הטיפסי

דייוד כהן היה עשיר גדול שחי לו חיי פאר ורווחה במקסיקו הרחוקה. בני ביתו אף פעם לא הדיחו כלים, לא רוקנו אשפה, לא הפעילו מכונת כביסה ולא הבריקו נעל. צוות שלם של משרתים, נהגים ועוזרים עמד תמיד לרשותם.

עד לאותו יום גורלי, בו החליט לעזוב הכל, בגלל האירוע המפחיד שעבר.

באותו יום יצא דייוד מהמרצדס המשוריינת שלו, ומיד הוצמד לראשו קנה של אקדח. "תן לי את המפתחות למכונית, ובלי להתחכם!"

דייוד עבר על התרחיש הזה עם סוכני הביטוח שלו עשרות פעמים, וידע היטב איך להתנהג. אסור לזווג שיחה. כל דיבור עלול רק להחמיר את המצב. הוא מסר לשודד את המפתחות, וראה איך הוא נכנס לרכב ונוסע, מותיר את דייוד מבוטת...

שאלות לדיון

- מה רע כל כך בחמץ, שלכן צריכים לסלק כל זכר ממנו?
- טעם מצות המצה, כי הבצק של אבותינו לא הספיק להחמיץ. אך מדוע הקב"ה לא נתן להם לעשות לחם רגיל? מה מיוחד בכך שהכל היה בבהילות ובמהירות?

תשובה

בגמרא (ברכות דף יז) מופיעה תפילה מעניינת של רבי אלכסנדר:

"ריבון העולמים, גלוי וידוע לפניך שרצוננו לעשות רצונך, ומי מעכב? שאור שבעיסה ושיעבוד מלכויות. יהי רצון מלפניך שתצילנו מידם ונשוב לעשות חוקי רצונך בלבב שלם."

רבי אלכסנדר דימה את היצר הרע, את הדחפים השליליים שלנו, לשאור שבעיסה - החמץ.

אם נעקוב אחר תפירתו של הבצק, נוכל להבין למה. הבצק אינו תופח במהירות, אלא תופח אט אט באיטיות, עד שתפירתו כמעט ואינה מורגשת. אולם אם נניח לו, נתעלם ממנו, ונחזור כמה שעות אחר כך, נגלה שקערת הבצק הכפילה ושילשה את עצמה.

זוהי בדיוק שיטת הפעולה של היצר הרע, החלק השלילי שלנו בתוך הלב. הוא אינו מנסה לגרום לנו לעשות פתאום משהו נורא, אלא מתחיל במחשבות קטנות וחתרניות, שאם מניחים להן, הולכות ותופחות עד שהבעיה הופכת למפלצתית.

היצר הרע משכנע אותנו יום אחד להפחית רק תרגיל אחד בשיעורי בית. למחרת עוד תרגיל, וכך עוד תרגיל, כך אט-אט עד שיום אחד כבר אין חשק לעשות בכלל שיעורי בית.

הדרך של המצה הפוכה בדיוק. המצה מורכבת בדיוק מאותם חומרים כמו חמץ: קמח ומים. אבל בניגוד לחמץ, על בצק המצה שומרים שלא יתפח. כל מה שקשור למצה צריך להיעשות בזריזות, תשומת לב ושמירה מתמדת. אחרת, בהיסח הדעת, ישתנה כל הטבע של הבצק.

פסח הוא הזמן להשתחרר מכל מה שכובל אותנו. אנו צריכים לצעוד בדרכה של המצה - זריזות, חריצות, השגחה ושימת לב לפרטים הקטנים - ולא להניח לפירור

הקופים תמיד העדיפו לדבוק בממתק. הילידים היו מוצאים אותם צוחים כפראות, מפוחדים מהציידים, אולם בשום אופן לא משחררים את הממתק. "אבא, הגיע הזמן שנרפה מהממתק", אמר דייויד לאביו. "הגיע הזמן שנעזוב את מקסיקו". כן, הם יצטרכו לוותר על המון מותרות, על תנאי פינוק ועל הרבה ממנעמי העולם הזה, אבל כבר לא יצטרכו לנהוג ברכבים משוריינים עם שומרי ראש חמושים. הם כבר לא יצטרכו ללמוד מילות קוד למקרה שייחטפו, בהם יוכלו לתאר כיצד שוביהם מתייחסים אליהם. הגיע הזמן שהמשפחה תצא לחופשי.

! תובנה

יצר הרע הוא בדיוק כמו אותם קופים, המעדיפים את הנאת הרגע והממתק, מאשר את החירות העתידית.

החכם - עיניו בראשו, ויודע לסלק את החמץ בחריצות רבה.

הוא רץ לחנות הקרובה ביותר, וקרא בהיסטריה לאנשים לעזור לו. כנהוג במקסיקו סיטי, כולם התעלמו ממנו. אף פעם אי אפשר לדעת מי עומד מאחורי פשע במקסיקו, ועדיף לא להתערב...

דייויד הוציא את הנייד שלו, וביד רועדת חיג לחברת הביטוח. סוכנים חמושים הגיעו תוך כמה דקות, והתחילו לשחזר איתו את התקיפה, שוב ושוב, במקצועיות רבה.

הם חזרו ואמרו לו איזה מזל היה לו שהתוקף רק לקח את המכוננית שלו. הוא היה יכול, באותה קלות, לחטוף גם אותו. דייויד מסר להם את המידע שהם רצו, מילא את כל הטפסים, וענה על כל השאלות. רק כאשר הגיע הביתה, הוא קלט פתאום את הכל. ברכיו החלו לרעוד, והוא קרס בככי, כאשר כל גופו רועד בלי שליטה.

למרות החיים המפנקים במקסיקו סיטי, דייויד הבין שהוא חייב לעבור מכאן. הוא התקשר אל אביו, כדי לספר לו על החלטתו.

אביו הקים את האימפריה התעשייתית של המשפחה, והיה איש משפחה בכל נשמתו. על כל החלטה משפחתית היה צריך לדבר קודם איתו.

אביו לא התרצה כל כך מהר. הוא ניסה לשכנע את דייויד להישאר, וניסה להרגיעו שזה רק התקפה חד פעמית והכל יהיה בסדר.

אך דייויד לא הירפה, ומשראה כי אביו גם הוא אינו מרפה, החליט להזכיר לאביו את סיפור הקופים בג'ונגל של סלבה לקונודה.

כשדייויד היה ילד, אביו סייר בג'ונגלים המקסיקנים, וראה משהו מעניין. האינדיאנים שחיו בג'ונגלים שם, מאד אהבו לאכול בשר קופים, ולכן ניסו לצוד אותם, אולם מאד התקשו ללכוד את בעלי החיים הזריזים.

עם הזמן, הם פיתחו שיטת לכידה מתוחכמת: הם היו משאירים ממתק בנקודה מסוימת ביער. הקופים הזהירים היו מגיעים אליו רק כאשר אף אחד לא היה בסביבה. בבוקר האינדיאנים חזרו למקומות המחבוא, וגילו שהממתק נעלם.

אחר כך התחילו להשאיר את הממתק בתוך קליפות קוקוס חלולות, ואז קשרו את הקליפות לעצים קרובים. לבסוף, הם הקטינו את הפתח בקליפות הקוקוס, למידה כזאת שתספיק כדי שהקוף יוכל להכניס לתוכה את ידו הריקה, אבל לא תאפשר להוציא יד סגורה שאוחזת בממתק... הקופים נאלצו לבחור אם לעזוב את הממתק, או להישאר תקועים בקוקוס שקשור לעץ.

משחק | מערכת סטריאו

משפט פתיחה:

משחק קבוצתי משעשע, מפתח מאוד את התיאום והשייכות הקבוצתית.

הסבר כללי:

לשיר שיר בתיאום קבוצתי, בקול ובשקט.

חומרים נדרשים:

דף גדול או לוח, וטוש.

הסבר מפורט בשלבים:

1. עלינו לבחור רשימת שירים שכל החניכים מכירים היטב.
2. נרשום שלושה - ארבעה שירים שנבחרו, על הלוח.
3. מתחלקים לשתי קבוצות.
4. המדריך עומד מול הקבוצות. כאשר המדריך מרים את יד ימין, הקבוצה שמול היד הזו שרה בקול, והקבוצה השניה שרה בנעימה שקטה.
5. כך להיפך, כאשר המדריך מרים את יד שמאל.
6. שתי ידיים מורמות, שתי הקבוצות שרות בקול. שתי ידיים מורדות, שתי הקבוצות שרות בשקט.
7. המדריך יבדוק שכולם הבינו, ויתחיל במשחק - ירים את היד ויוריד לסירוגין.
8. נשיר כך שיר אחר שיר, בכל קטע המדריך מחליף בין הקבוצות - מי ישיר בקול ומי בשקט, חלק מהשיר שתי הקבוצות בקול, חלק אחר שתיהן בשקט. ההרמוניה מופלאה!

תובנה

היכולת לשלוט בעצמינו, היא זו שנותנת לנו לשיר את החיים בצורה היפה והמוקפדת ביותר. לעשות [לשיר] כשצריך, ולא לעשות [לשיר בשקט] כשלא צריך. לדעת שאנו פועלים בדרך האמת, עושים מצוות ונמנעים מעבירות.

